

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
za eno leto, naprej Din. 40—
za pol leta 25—
za četrt leta 15—
za en mesec 7-50

za inozemstvo:
celoletno Din. 150—
mesečno 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din. 10—
v inozemstvu 20—

Posamna štev. 50 par.

Cene inseratov:
Prvotipna petlinjska vrsta malih
oglasov po 4— in 6—
veliki oglasni od 45 mm vi-
šine po 8—, posilna itd.
po 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izjava vsek dan izvzemati
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava: v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne brn.
Ljubljana št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb. 39.011, sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797

Sama vprašanja.

Stojan Protić je v svojem zadnjem znamenitem govoru v narodni skupščini opozarjal vladne stranke, da je hrvatsko in slovensko vprašanje nujno. Hrvate in Slovence je treba zadovoljiti. Iz vrst vladnih strank so se čuli medklici, da to vprašanje ne obstoji, vsaj za Slovenijo ne. Govornika Jugoslovanskega kluba poslanca dr. Deželić in Sušnik sta skupščini predložila ves problem, ki ne obstoji samo v hrvatskem, pa tudi ne samo v slovenskem vprašanju. Dr. Deželić je kot Hrvat naglasil, da zahteva za Hrvatsko le tak »izjemni položaj«, ki je normalen, pravičen položaj, zato ga ne zahteva samo za Hrvatsko, ampak za vse one pokrajine, ki se v centralistično urejeni državi ne čutijo svobodne. Tak »izjemni« položaj zahteva Jugoslovanski klub tudi za Slovenijo, za Bosno, za Vojvodino, za Macedonijo! Isto je poudaril slovenski poslanec Sušnik, ker niso nezadovoljni samo Hrvatje, ampak tudi Slovenci, muslimani, Bunjevci, Črnogorci in Macedonci. Radi tega to vprašanje ni samo hrvatsko, ampak je državno, in nemogoče je, da se to vprašanje reši na ta način, da se izseka samo en del iz države in da se pusti, da bodo vsi drugi deli izpostavljeni centralizmu in hegemoniji.

To stališče Jugoslovanskega kluba je pravilno. Dejansko ne obstoji v državi samo hrvatsko-slovensko vprašanje, ampak cel kompleks enakih vprašanj, ki nujno kličejo po rešitvi potom revizije ustave. Evo jih!

Komaj leto dni pred svetovno vojno so Srbi dobili Macedonijo. Zaradi ondotnih neurejenih razmer niso priznali Macedoncem svobodnih srbske ustave, ampak so uvedli v deželi vojaško diktaturo, kateri je vsaj na papirju napravilo konec narodno ujedinjenje. Uprava pa tudi pod ustavnim režimom ni mnogo boljša od stare in žalosten plod neurejenih upravnih razmer v Macedoniji je splošno nezadovoljstvo. Splošno nezadovoljstvo v Macedoniji je dejstvo.

Takoj po polomu avstro-ogrske monarhije so srbske čete prekorale Donavo in so zasedle Vojvodino z Novim Sadom vred, ki se ponosno imenuje »srbske Atene«. Lahko bi rekli, da je skoro istočasno, ko je stopil prvi srbijanski vojak na vojvodinska tla, proglasil veliki narodni zbor v Novem Sadu ne samo politično, ampak tudi upravno ujedinjenje z materjo Srbijo. Celo začasni pokrajinski vladi so se odrekli Vojvodinci, da kolikor mogoče globlje manifestirajo svoje krvno sorodstvo in narodno edinstvo s Srbijanci. V malo mesecih pa je nesposobna uprava zatrla do kalu prvotno navdušenje Vojvodincev za neposredno upravno zvezo z Belgradom in z nekako tiho zavistjo so rekli Slovincem: Kako ste Vi srečni, ker imate svojo pokrajinsko vlado! Tudi v Vojvodini vlada splošno nezadovoljstvo in to je dejstvo.

Prebivalstvo v Bosni se razlikuje versko in plemensko med seboj. Bosanski Srbi so prešli takoj po osvobojenju z vihrajočimi zastavami v tabor srbijanske radikalne stranke. Danes pa snujejo svojo lastno srbsko stranko! Muslimani, ki so prodali svoje prvotno avtonomistično stališče Pašiču za skledo leče in glasovali za centralizem, se zbirajo danes v vedno večjem številu okrog glasila bosansko-muslimanskih avtonomistov »Nova Pravda«. Zakaj to? Ker so nezadovoljni s sedanjo upravo. Nezadovoljni so v Bosni Srbi, Hrvatje in muslimani. To nezadovoljstvo je dejstvo.

O zmešnjavi, ki vlada na Hrvatskem in v Slavoniji, se ne izplača govoriti še posebej nam. To delo so temeljito opravili gg. dr. Roje, bivši ban dr. Tomljenović in drugi. O zadovoljstvu na Hrvatskem pravi najbolj 300 tisoč volivnih glasov za Radića. Od Zemuna do Varaždina čujemo na Hrvatskem le en glas: Tako ne gre! Nezadovoljstvo na Hrvatskem je dejstvo.

Ali hočete še več? Ali naj opisujemo splošno zadovoljstvo v Črni gori? Ali naj govorimo o splošni radosti in občem veselju v Sloveniji?

Tudi nezadovoljstvo v Črni gori je dejstvo, kakor je dejstvo nezado-

voljnost z današnjo upravo v Sloveniji in v sami Šumadiji. Zadovoljni so morebiti le nekateri gospodje v Belgradu, ki nosijo ministrske naslove.

Kar danes vsak vidi in vsak ve — samo to in nič drugega niso ugotovili tekot parlamentarne debate v vladni deklaraciji poslanci Jugoslov. kluba, zlasti gg. dr. Deželić in prof. Sušnik. Oba sta brezobzirno razkrila boleče rak-rane na našem državnem telesu in povedala sta tudi edini lek: Dajte ljudem dovolj svobode, da se bodo čutili zadovoljne, dajte jim avtonomijo, kolikor mogoče široko avtonomijo!

Te besede so zadele centraliste v živo. Že med debato so hrumeli in kričali, češ, kako pa pride Hrvat ali Slovenec do tega, da govori o Vojvodincih, o Bosancih ali celo o Macedoncih? S kako pravico? Tako so kričali baš tisti centralisti, ki so v ustavo sprejeli načelo, da poslanec ni le poslanec za svoj kraj, ampak za celokupen narod Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jugoslovanskemu klubu so očitali, da operira samo z nezadovoljstvom, da nezadovoljstvo išče in organizira, da stvari iz nezadovoljstev močne skupine itd. in zato so nas nazivali za »čudne državotvorce«, ker po njihovem — centralističnem — mnenju počiva moč države na zadovoljstvu.

Da, čudni državotvorci smo. S centralisti se popolnoma strinjamo s tem, da počiva moč države na zadovoljstvu državljanov. Če pa vidimo povsod samo nezado-

voljstvo? Ali ga nam je treba šele iskati? Saj karv pije, vpije do neba! In če mi to ugotovimo, ne ugotavljamo tega iz veselja nad propadjo države, kamor jo vodi brezobzirni in nesposobni centralizem in centralistična uprava, ampak ugotavljamo zato, da najdemo zdravilo, ki bo ljudi ozdravilo in jih dovedlo do zadovoljstva, da bodo iz notranjega prepričanja, ne pa iz strahu pred policaji ponosno rekli: To je moja, to je naša država!

Nekateri belgrajski listi so vrgli Jugoslovanskemu klubu v obraz očitek, da njegova zahteva po avtonomiji za vse one, ki se ne čutijo v tej državi dovolj svobodnih, ni iskrena, ampak teži samo za tem, da se omeji vpliv Srbov. To neokusno brezobzirno odklanjamo z odločnostjo in s preziranjem. Politični renome Jugoslov. kluba je mnogo previsok, da bi hotel komu kaj vzeti, kar je njegovo, zahteva pa, da tudi drugi dobe, kar je njihovo. S preziranjem pa zavračamo to očitanje vsled tega, ker izvirja iz nemško-mažarske mentalitete, temelječe na teoriji o »Herrenvolk«. Ta teorija smatra za svojo pravico to, kar imajo drugi za predpravico. Tega nauka pa mi nikdar nismo priznali, ker je nedemokratičen in nekulturen. Dajte Bogu, kar je božjega, kralju, kar je kraljevega, Srbom, kar je njihovega, nam pa, kar je naše, pa bomo vsi tako zadovoljni, da bo res treba nezadovoljnejšim šele iskati, ker jih ne bo.

Apanaža za ekscesarja Karla.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Včeraj popoldne ob 4. uri se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je poročal zunanji minister dr. Ninčić, da je konferenca poslaničkov določila bivšemu cesarju Karlu letno apanažo 6 milijonov frankov, h kateri mora

prispevati tudi naša država. Ministrski svet je sklenil, da prispeva k apanaži, obenem je pa protestiral proti previsoki apanaži. — Za dokončanje del na novem dvoru je ministrski svet dovolil svoto 3 milijone dinarjev.

Državni ceremoniel.

Belgrad, 27. jan. (Presburo) Minister za zunanje stvari je imenoval komisijo, ki bo izdelala državni ceremoniel. Nameravajo se izdelati nastopne točke: 1. splošne odredbe ceremoniela, 2. čin poslaničkov, 3. čin domačih dostojanstvenikov, 4. čin vojaških odposlancev in odnošaji napram diplomatskim uradnikom, 5. nošnja obleke,

6. nastop službe novega ministra za zunanje stvari, 7. sprejem tujih diplomatskih zastopnikov, 8. proslava narodnih in drž. praznikov, 9. sprejemstvo in sprejem Nj. Vel. kralja, kadar potuje v državi in v inozemstvo. Verjetno je, da se bo ob tej priliki predelal tudi dvorni ceremoniel, ki je v tesni zvezi z državnim ceremonielom.

SLOVESEN REKVIEM ZA PAPEŽA V BELGRADU.

Belgrad, 27. jan. Danes dopoldne se je v rimsko-katoliški cerkvi v Belgradu opravil slovesen rekviem za pokojnega papeža Benedikta XV. Opravilo je razen zastopnikov državnih oblasti prisostvoval tudi papežev nuncij in doajen diplomatskega zbora mons. Cherubini.

DR. BENEŠ O PAPEŽU BENEDIKTU XV.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Kakor poroča »Lide«, se je izrazil češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš o pokojnem papežu zelo laskavo. Naglasil je izrecno, da so se vsa pogajanja češke vlade z Vatikanom vršila vedno zelo lojalno in v prijateljskem tonu. Sv. Stolica je željam češke vlade zlasti glede imenovanja škofov na Slovaškem vedno ustregla.

VLADA ZA SPREMEMBO POSLOVNIKA

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Vlada je sklenila, naj se v poslovniku za narodno skupščino določi rok za sprejetje državnega proračuna. Od začetka debate do glasovanja smeta preteči samo dva meseca. Za specialno debato bi preostajalo samo pol meseca. Odbor za poslovnik bo proti temu protestiral.

POROČILO O ŠIBENISKEM DOGODKU.

Belgrad, 27. januarja. Inšpektorat ministrstva za notranje stvari g. Katič, ki je bil poslan v Šibenik, da vodi preiskavo glede incidenta v Šibeniku, se je vrnil in izdelal izčrpano poročilo, katero je včeraj preko ministrstva za notranje stvari predložil vladi. V svojem poročilu obtožuje posadko italijanske vojne ladje »Mirabello«, ki je prva izzvala spopad.

SPOR MED BELGIJO IN JUGOSLAVIJO.

Zeneva, 27. januarja. (Presburo) Večina švicarskih listov piše o sporu med

kraljevino SHS in Belgijo in smatra za verjetno, da bo prišlo do prekinjenja diplomatskih odnošajev.

Angleško posojilo Avstriji.

London, 27. januarja. (Izv.) Zagotavljajo, da se ministrski predsednik Lloyd George in zakladni minister osebno bavita z vprašanjem kredita, ki naj se dovoli Avstriji. »Evening Standard« pravi, da pri tem prihajata dve vprašanji v poštev: 1. ali naj Anglija dovoli posojilo suma, ali pa naj bodo pri tem udeleženi tudi ostali zavezniki; 2. kaka jamstva so na razpolago za to posojilo. Ker kroži v Avstriji za štiri milijone funtov denarja, bi bilo nameravano posojilo dveh in pol milijonov funtov zelo učinkovito. List veli nadalje, da bo, kakor vse kaže, posojilo najbrž popolnoma angleško. Vlada bo morala dobiti jamstvo, da se posojilo porabi le za financiranje trgovine in za uveljavljanje avstrijske krone. — Tudi »Westminster Gazette« doznava, da bo posojilo dovolila samo Anglija. Dasi bi melo skupno posojilo mnogo prednosti, sodijo poučeni krogi vseeno, da bi taka skupna akcija ne mogla imeti dovolj hitrega uspeha.

FRANCOSKA HOČE POMAGATI AVSTRIJI.

Pariz, 27. jan. Avstrijski poslanik Eichhof je posetil predsednika Milleranda. Predsednik Millerand je naglašal, da popolnoma razumeva položaj Avstrije in da se francoska vlada trudi izboljšati položaj v tej državi. Predsednik uvideva nujnost pomoči, ki je ne zahteva samo varnost osrednje Evrope, ampak tudi interesi Francije. Zaradi tega je akcija vlade v tem smislu iz lastnega nagiba pospešil. Francija uvideva važnost in nujnost vprašanja. — Kakor se doznava, namerava začeti francoska vlada s hitro akcijo.

Ameriško blago.

Kadar demokratom in samostojnejšem očitano korupcijo, ki se je pod njihovim pokroviteljstvom in z njihovo pomočjo razpasla po vseh panogah javnega in gospodarskega življenja, tedaj se vsakokrat z matematično gotovostjo odgovarja naši stranki z naročilom ameriške robe po bivšem ministru za prehrano in obnovo zemlje dr. Korošcu. Tako piše »Jutro«, tako ponavlja Ribnikar in tako je govoril tudi demokratični finančni minister dr. Kumanudi v seji Narodne skupščine dne 25. januarja, ko mu je prej poslanec Sušnik očital korupcijo v carinarski službi in izjavil, da za to, da se odstrani pri carini korupcija, ni treba ministru ne znanja ne sposobnosti, ampak samo poštenja in energije. Na to je po demokratskem načinu dr. Kumanudi odgovoril z ameriško robo, češ, da je dr. Korošec s to kupčijo oškodoval državne finance.

Savezniško Uduženje za inostrano trgovino iz New Yorka je ponudilo naši vladi začetkom l. 1919. celo ladjo raznovrstnega blaga za nakup. Ker je bilo v državi, kakor znano, vseobče pomanjkanje na živilih in trgovski robi, je ministrski svet zaključil kupiti ponujano ladjo blaga. V vladi takrat ni sedel samo dr. Korošec, ampak tudi zastopniki demokratov, socialistov in radikalov. Blago se je po komisiji, sestavljeni iz odposlancev belgrajske trgovske komore, iz zastopnikov belgrajskih trgovcev in po zastopnikih strokovnih uradnih ministrstva pregledalo in se priporočilo v nakup. Na to je bila kupnina dne 13. maja 1919 sklenjena. Ladja se je iztovorila, blago spravilo v solunske magacine ter se začel organizirati prevoz in prodaja.

Kmalu na to je padlo prvo Protičevo ministrstvo, z njim tudi dr. Korošec. Prišli so na vlado demokrati in socialisti. Ministri-nasledniki v prehrani so popolnoma zanemarili ameriško robo, niso se brigali ne za ohranitev magacinov, ne za prevoz, tako da se je mnogo robe že v Solunu vsled nemarnosti demokratsko-socialistične vlade pokvarilo. Kar se ni pokvarilo v Solunu, mnogo od tega se je pokvarilo pri prevozu v Belgrad, kjer se je blago zopet skrajno nemarno spravilo. Vsega tega pa ni bil kriv dr. Korošec, ampak demokrati in socialisti, ki za dobro gospodarstvo niso imeli ne smisla ne volje.

Dr. Kumanudi je v seji dne 25. januarja izjavil, da je država pri ameriški robi pretrpela veliko škodo. Enega krivca smo videli v demokratsko-socialističnem nasledniku dr. Korošca. Drugi krivec pa je še bližji dr. Kumanudiju. To so njegovi kolegi, demokratični finančni ministri, ki niso hoteli — po znanem belgrajskem običaju — plačati robe. In še do danes je niso plačali. Takrat, ko je kupil dr. Korošec ameriško robo, je stal 1 dolar 6—7 dinarjev, danes seveda je ta odnos drugačen, 1 dolar okoli 80 dinarjev. Škodo državi so torej donesli oni, kateri blaga niso pošteno spravili in kateri ga niso hoteli pravočasno plačati.

Blago je bilo, ko se je kupilo, zelo solidno in že takrat za polovico cenejše nego slabše blago pri belgrajskih trgovcih. Ladja se je morala cela kupiti, za to se je moralo kupiti tudi pet zabojev kart, koje pa je firma pozneje prostovoljno vzela nazaj. Drugega luksuznega blaga ni bilo. Med bluzami, s kojima je pač lahko doseči pri neresnih zborovalcih in čitatejih smeh, ni bilo ne ene svilene ali sploh luksuzne. Sicer pa je bluza menda tudi potrebno in pošteno oblačilo. Ribnikarjevih »naramnic« tudi ni bilo vmes, ravnotako ne nobenega modrea, parfuma ali kaj bodi sličnega. Čevlji so bili moški, ženski in dečji, seveda tudi samo potrebno blago, o »atlasovih čevljičkih« kajpada nobenega duha in sluha, takega blaga ni bilo v ladji. Take stvari so samo bodisi hudobna, bodisi šaljiva izmišljotina.

Ako bi se demokrati in socialisti leta 1919. brigali za ameriško blago in ga res spoznali za manj vrednega, lahko bi ga še isto leto prodali z dobičkom. Kajti Uduženje je ministrstvu prehrane ponudilo, da robo vzame nazaj za 25 % skuplje (dražje) od cene, po kojoj smo ih državi pro-

dali, plačujoči uz to državi sve troškove, učinjene na ovim artiklima od dana, kad smo ih državi ustupili.

Ako so torej bili demokrati in socialisti prepričani, da je kupljeno blago manj vredno in da je država res oškodovana, imeli so priliko, da ji pribavijo 25 % dobička. Tudi tega niso hoteli storiti, ampak s svojo nemarnostjo upropastili blago in odbili 25 % dobiček. Ameriško blago, o katerem tako radi govorijo demokratiški izvozniki, in Pucljevi »volovci«, so torej samo nova obtožba demokratov in socialistov in nov dokaz njihove koruptnosti!

CERKVENA KRALJEVA ZAROKA.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Kralj Aleksander bo odpotoval v Bukarešto 20. februarja. Dne 22. februarja se bo izvršila oficialna zaroka z romunsko princesinjo Mariolo.

NOVA AVSTRIJSKA VLADA.

Dunaj, 27. januarja. (Izv.) Avstrijski parlament je danes z nezadovoljstvom sprejel predlog, da ostane Schober še dalje na vladi. Schober ne bo vodil več nvanjega urada, ampak prevzame ministristvo notranjih zadev.

POTOVANJE PREDSEDNIKA MASARYKA.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Predsednik češke republike Masaryk bo odpotoval v Pariz in v London najbrže okoli srede aprila. Na povratku bo obiskal tudi Bruselj. Bruseljski obisk spravljajo politični krogi v zvezo z nameranim potovanjem belgijskega kralja v Prago.

BOJ ZA AVTONOMIJO SLOVAŠKE.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Znani voditelj Slovačkov posl. Hlinka je danes v parlamentu stavil predlog, da se ustava čehoslovaške republike izpremeni v smislu zahtev slovaških avtonomistov. Po Hlinkovem predlogu naj bi ostale kot skupne ustanove: predsednik republike, armada in denarstvo. Za Slovaško predvideva poseben deželni zbor, ki bi avtonomno odločeval o vseh ostalih panogah uprave, zlasti o šolstvu in justici. Slovaški vojniki naj bi služili samo na slovaškem ozemlju. Zakoni, proti katerim bi se izrekel deželni zbor, naj bi za Slovaško ne veljali. — Predlog posl. Hlinke je bil zadostno podprt, toda ker rok sedanjemu zasedanju parlamenta že poteka, pride na razpravo šele v prihodnjem zasedanju.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Kakor javlja praška »Tribuna«, se namerava večina političnih strank na Slovaško združiti v enoten avtonomistični blok.

KRITIČEN POLOŽAJ STEKLARSKE INDUSTRIJE NA SLOVAŠKEM.

Bratislava, 27. januarja. (Izv.) Položaj steklarske industrije na Slovaškem je že leto dni silno kritičen, tako da je moralo ministrstvo za socialno politiko končno le sklicati anketo, ki bo preštudirala položaj steklarjev na Slovaškem. Lastniki steklarn prete, da preneso svoje obrate v Rumunijo, če jim vlada ne priskoči pravočasno na pomoč.

POMANJKANJE UČNIH MOČI NA ČEŠKEM.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Na Češkem primanjkuje učnih moči za srednje šole. Primanjkljaj je občuten zlasti na Slovaškem, kjer bi vlada potrebovala nekaj sto profesorjev.

AMERIŠKI SLOVAŠKI OBIŠČEJO SLOVAŠKO.

Praga, 27. januarja. (Izv.) Na poletje obišče nad 300 uglednih Slovačkov, ki bivajo v Ameriki, svojo domovino, da se prepričajo, če so pritožbe Slovačkov proti vladi v Pragi upravičene ali ne.

ANGLEŠKO-BELGIJSKI OBRAMBNI DOGOVOR.

Pariz, 26. januarja. »Petit Parisien« objavlja besedilo nameravanega angleško-belgijskega obrambnega dogovora. Člen I. določa: V slučaju direktnega in neizvnanega napada na Belgijo pihiti Velika Britanija takoj z vsemi svojimi silami na suhem, na morju in v zraku Belgiji na pomoč.

SMRTNA OBSODBA RADI ŠPIONAŽE.

Budimpešta, 27. jan. Kakor poročajo listi, je budimpeštansko honvedsko sodišče obsodilo čehoslovaškega državljan Jana Medveda radi špionaže v prid čehoslovaške republike v smrt na vislicah. Obravnava je bila tajna.

AMERIKA IN GENOVSKA KONFERENCA

London, 26. jan. Reuterjev urad javlja iz Washingtona: S pristojnega mesta javljajo, da vlada Zedinjenih držav ni pripravljena udeležiti se genovske konference, ki se bo vršila ob določenem času. Ameriška vlada bi se strinjala z načrtom gospodarske konference, ki bi se vršila kasneje, to se pravi takrat, ko se stanje v Evropi ustali.

LAKOTA V RUSIJI.

Zeneva, 27. jan. Nansen je v svojem govoru o pomoči gladujočim v Rusiji dejal med drugim, da žive stradalajoči v takih razmerah, da ni mogoče misliti na to, da bi se dali rešiti vsi v onih pokrajinah Rusije, kjer razsaja lakota. Pomoč je treba omejiti le na gotove dele. Ne kaže drugače, kot da se ostalo prebivalstvo prepusti usodi. In vsak način pa je treba ukreniti vse, da se taka nesreča ne ponovi.

F. S. Finžgar:

Jugoslavija ali smrt.

Pri debati v intimni družbi mi je povedal nekdo na oči tale očiček: »Kako je mogoče, da človek, ki je v dobi deklaracije agitiral za Jugoslavijo, ki je na velikem shodu v Uniju postavil devizo: »Jugoslavija ali smrt« in nas je z njo razpalil do živega ognja — kako je mogoče, da ste sedaj pravzaprav zoper to državo.« Ta očiček me je tako osupnil in zaeno tako bridko užalil, da se mi zdi koristno, če se tudi v javnosti ozrem na zgornjo devizo.

Kako smo jo tedaj umevali, kako jo v svoji duši doživljali? — Kdor je občeval tedaj z nemškimi častniki, kdor je tedaj pogledal le majčkeno za kulise nemške politike, tisti je moral biti v dno duše prepričan o tem: Če zmaga nemstvo, potem smo Slovenci dognali. Zakaj ne iz gole preširnosti, ampak vsled sklenjenih načrtov, so nam častniki napovedovali: Za pet let po vojski ne bo tu nihče več govoril — vsaj v uradu in v šoli — slovensko. Totalna germanizacija Slovencev je bila sklenjena stvar. Kdor je to vedel in je bil zaveden Slovenec, ni mogel poznati nobene druge devize tedaj kot: Edina rešitev, če se naslonimo na jug in se z njim ujedinimo. Sicer nas raztrgajo na tri kose in v petdesetih letih bi nas poznala samo še zgodovina.

To prepričanje pa se še do danes ni

moglo in ni smelo izpremeniti v nobenem narodno in pošteno čutečem Slovincu. Glasovi, ki udarjajo tuhtin na moje in na vsako drugo uho, n. pr. »če bi se vrnil prejšnji cesar« so glasovi ubogih kverulantov, miselnost starih babic, ki so prepričane, da bodo isti dan po prihodu starih državnih razmer spet tri velike žemlje za en groš. Takim omejenim sirotam ne moreš zameriti. Niso pa zakrknjeni. Za pametno besedo so ti hvaležni in naglo zapopadejo svojo zmoto. To sem doživel često v posameznih slučajih in tudi pred številnim občinstvom, ki je bilo zmotno uglaseno na to disharmonično struno.

Od prepričanja deklaracijskega gesla nas pa ne sme niti za las oddaljiti tudi kakor koli kalamiteta sedanjih dni, ki je deloma hčerka povojnih časov ali pa izrodek sedanjega režima. Režim — in država — to je dvojno. V nas je treba v prvi vrsti globoke in žive državne zavesti. Te v Slovincih — ne bodimo hinavci — pravzaprav nikoli ni bilo, ker je biti ni moglo. Državno zavest je imel slinasti odrivač, ki se je lizal kvišku, pred vlado molčal ko grob, sicer se pa širokovstil in deklamiral votle fraze o narodnosti in domovini. Državno zavest je imel preprost človek, ki je bil podedoval iz za dobe fevdalizma pretirano oboževanje vladarjev, ki se je umetno in prisiljeno gojilo do zadnjega. Vsi drugi pa smo vedno bridko čutili, da nimamo države, da smo sirota Jerica v službi mačeha, ki nam drobi skorjice kruha zato, da ji mi zaslužimo pogache. Zgodovinski argument za to je dejstvo, da vsi tisti možje, ki se svoj slovenski narod najbolj ljubili, ljubili nesebično, niso bili prav nikoli in ni bil prav nobeden od te države kakorkoli nagraden ali odlikovan. Zakaj državniki so bistvo videli in vedeli, v kateri koži tiči slina in hlapec in v kateri ljubezen in svoboda.

Danes imamo svojo državo, prišla je kri in krvi, veja k drevesu, kamor spada. Ne pozabimo, da smo bili za svetovno diplomacijo mi šele tedaj rojeni, ko se je zapisalo prvič: SHS. Regeste zunanjega ministrstva na Dunaju svedočijo, da se ime Slovenec ni niti enkrat imenovalo v diplomatskem svetu. Nas za ta svet ni bilo. Če to vemo, tem lažje razumemo pripravljenost antante za privolitve v žalostno amputacijo na našem narodnem telesu. In če smo mi bili in nismo izhivali tedaj, ko nas za svetovno javnost sploh ni bilo, ne bomo opešali sedaj, ko smo zelena veja na jugoslovanskem deblu. Te resnice se pa moramo živo zavedati in ta vesela zavest mora biti tako močna, da je vse neprilike in ves sedanji režim nikakor ne omaja v nas, kaj šele da bi jo udušil. Naše oči morajo biti uprte na jug — pa ne samo do Vardarja ampak preko Marice do Carigrada. Še le tedaj — pa naj čakamo sto let, ker se gotovo ne zgodi — ko bo slednji balkanski Slovan vtelesen isti naš državi, ko bo petero morij nudilo svoja pleča našim ladjam, šele tedaj bo naš glas v zboru narodov veljaven in tedaj ne bomo več barantali z Lahom za baroško luknjo — luka to itak ni — ampak se bomo drugače pomenili tudi za ugrabljene nam brate. To zavest državnosti — učimo se od Nemca, Francoza, Laha in tudi od srbskega pastirčka — je treba gojiti z vso ljubeznijo in z vso energijo. Zavedajmo se lepote in bogastva svoje domovine. Naj nas ne plašijo primitivne razmere na jugu. Večjo bodočnost ima naravno zdrav in žilav narod, kot parfumiran, življenja siti dekadent.

Zoper vse to pa jih bo ugovarjalo sto in sto. Če pa vse ugovore strnem v enega, bi bila trditve sledeče: Poženimo izborni grunt na kant, zato ker je nekaj hlapcev zanič. Pameten gospodar bo segel po korobaču in bo pognal škodljive hlapce, ne pa tiral zemlje na boben. Režim so hlapci — država je narod. Narod se da izpametovati z modro, pošteno besedo — ali pa s korobačem. Če z besedo, bo našel lojalno pot, da obračuna z vsakim škodljivcem javnemu blagru, če ne, ga bo izučil korobač škodljivcev, da bo izpregledal, komu vera, kje nevera. Ta zadnje vrsta šola je bridka in često krvava. Zgodovina nas tega uči in naša dolžnost je, da dela vsak poštenjak za to, da take šole domovino reši.

Važna izjava predsednika Hrvatske pučke stranke.

Predsednik hrvatske pučke stranke, g. Stjepan Barič, je podal napram uredniku osiješke »Hrvatske Obrane« vršno politično izjavo, ki prinaša mnogo jasnosti v aktualni notranjopolitični položaj. Bistvo Baričevih izjavanj je sledeče:

Vest, da misli HPS vstopiti v hrvatski blok je ravno tako neosnovana kakor vest, da misli vstopiti v vlado. Kar se tiče hrvatskega bloka, mi ne priznavamo niti njegovega temeljnega stališča niti njegove taktike. Radič ima pred očmi hrvatsko državo, mi pa hrvatski narod. Njemu je zadosti minimum hrvatskega teritorija z Zagrebom, ki naj se prizna kot nekaka država, katere se bo potem glede vseh vprašanj dogovorila s Srbijo kot enakovreden faktor, a o spornih ozemljih naj odloča plebiscit. Ta plebiscit dovoljuje Radič Sremu in Bosni in kakor sem doznal od g. Protića tudi Baniji in delu Like. Tega pa mi na noben način ne moremo dovoliti, kajti ne glede na druge pomsleke bi n. pr. v Sremu, Bački, Banatu, o tem velevažnem vprašanju odločili Nemci, ki bi bili sigurno za Srbijo. V Bosni bi odločili muslimani, oziroma sarajevska čaršija, a kako se je na to zanesiti, vemo iz dosedanje izkušnje. Sicer govore blokaši, da bi Mala Hrvatska bila nekak Piemont za ostale Hrvate. Toda treba pomisliti, da bi Srbom vrlo lahko uspelo s šolo in upravo posrbiti bosanske muslimane in Bunjevce ter Šokce, ki so vsled mažarske politike nacionalno še nediferencirani. V tem slučaju bi nam Radičev »Piemont« nič več ne pomagal. Sicer pa hoče Radič na eni strani »čisto nevtralnno malo hrvatsko republiko«, na drugi pa govore »zdaj blokaši o nekem imperialističnem hrvatskem Piemontu, kar je protislovje!« Taki politiki HPS ne more slediti. Mi smo za sporazum s Srbi na podlagi drž. edinstva, toda, ako bi kljub temu našemu stališču prišlo do amputacije, potem bomo z vsemi silami delali na to, da pod Hrvatsko pridejo vsi Hrvati! Da se pa sploh misli na tak izhod iz položaja, tega so krivi Srbi, ki še danes niso uvideli, da se morajo s Hrvati in Slovenci sporazumeti, ampak žive dalje v prepričanju, da so oni zmagovalci, mi pa premagani.

Kar se tiče razmerja med HPS in SLS, smo slej ko prej popolnoma solidarni. Napadi blokašev na Slovence so curovi in škodljivi. Kaj se more očitati Slovincem? Oni so imeli od Pašića na ponudbo nerazdeljeno Slovenijo, pa so kljub temu ostali z nami solidarni, ker nočejo žrtvovati niti enega Hrvata. Ali bi mar blokaši imeli raje, da bi se na eni strani nahajali Hrvati, na drugi pa Srbi in Slovenci skupaj? Ni res, da je HPS notela v blok, Slovenci pa da so proti. Če bi dr. Korošec hotel, bi se lahko približal bloku in nas pustil same. V tem slučaju bi mi lahko podlegli, a Slovenci bi sigurno dobili nerazdeljeno Slovenijo, toda Korošec ne glede na hipno egoistično korist, vztraja na načelu hrvatsko-slovenske solidarnosti v interesu enakopravnosti ter pravične avtonomije.

Položaj je vsled tega seveda tak, da bo sedanji režim lahko še precej dolgo trajal, ako se Velešrbom ne posreči se sporazumeti s Pašićem in ustvariti Veliko Srbijo. Tako pa bo sedanja vlada volitve odgodevala kolikor se bo le dalo. Tega pa so krivi zopet blokaši, ker se drže pasivne politike abstinence. Ta pasivnost je nesmiselna, ker se omejuje zgolj na teoretične pravice, ne pa na realne dolžnosti. Naj državo priznavamo ali ne, davke moramo vseeno plačevati in to tembolj, čim manj imamo vpliva na to, kako se nalagajo in porazdeljujejo. Politika mora biti ali aktivna v parlamentu ali pa aktivna, to je, v tem slučaju revolucionarna, izven parlamenta. Srednje poti pa ni. Mi smo se odločili za prvo pot in ne vidimo razloga, da bi jo zapustili.

Tako g. Barič. Ni treba naglašati, da se njegovo stališče popolnoma sklada z našim.

Zadnč sm šou pu šentpetersk cest, ke je bla prou slaba za hodet, za vozet pa še slabš; pa sm zagledu na sred ceste en strašen težku nalužen vuz, ke je u tist plunder običiu. U vuz sta bla uprežena dva kojna, edn bl veleč, ta druh pa je biu mejčken, uba sta bla pa še precej zdrava videt in trdna. Te dva kojna sta se martrala na use kripile in se napejnala in napejnala, de b putegnila vuz iz žlobudre. Na vuze pa je sedou en srbsk vujak in jh nausmilen ga žlu in prgajnu, de b še bl putegnila. Vs gajžlajne pa ni nč pumagi. Kojna sta se napejnala tku, de se je blu za bat, de jima uja use žile in kite pupokale, al vuz se le ni nekamer tou premeknt.

I de sa se naberat ud ush platj skp in zjal in čakal, kaj u iz tega; a uta kojna

zmagala in putegnila vuz naprej, al jima uja preh muči udpuvedale in se uta zgrudla na tla.

Pa je pršou tekat en gespud pu cest, ke je prec sprevidu, de je usa kojnska muja zastojn; vuz je pretežku nalužen pa je vn. In stopu je ke h vuze in reku vujake, nej vnder mal udluži z vuza, de uta lohka kojna teža zmagala, drgač na u šlu.

Vujak je pogledu gespuda čez rama, pa je še bl švrknou pu kojneh.

Ke je gespud sprevidu, da se vujak še na zmen za negave besede in de še bl ga žla kojne, se je razjezu in zakriču nad nim: »Če že nočeš mal bremena udlužit z vuza, pa saj dol zlez in pumagi kojnem putegnt, drgač uja preh kojni puglnl, predn uja spravl vuz iz blatal«

Tud za te besede se vujak ni zmenu.

Bou in bou je pu kojneh še z večjim ajfram. Kojna sta se še enkat na usu muč napela, de b spraula vuz naprej. Zastojn! Ta majnši kojn je cepnu pu tleh, še parkat pubrcu, pa je blu konc use negave martre. Kua se je pol zgudl s ta velkmo kojnam, pa na vem.

Zbudu sm se.

Te sajne sa ble tku žive, de na morm puzabet najne in še dons mam pred učmi uboge kojnske pare. Ke se pa men skori nekol ne sajna in še tekat kadr se m sajna, moje sane zmeri neki pumenja, sm biu ferbččen, kua morja pument te sajne. Zatu sm prašu prec jutri so a gespudina, kua ona prau h tem sajnam. No, gespudina m ni vedla nč gvišngga puvedat, ampak nasvetvala m je, nej se ubnem na kartnšlogarca.

garca. »U Rebne, u ta predzadn hiš stanuje; h ne nej stopja, pa uja use zvedl. Ona usake sajne prec pugrunta«, m je rekla.

Jest sm res še tist dan puiskou kartnšlogarca, puvedu ji in razložu seje sajne in ja prašu, če m more ona puvedat, kua de pumena.

Babnca me je puslušala in prkimavala iz glava in ke sm ji use razložu je mouče segla na pulica, uzela iz enga lonca že precej ubnucane kvarte in jh začela prekladat sm pa ke pu ugniš. — Ustala sva namreč kar u kuhni, ke u sob je mela ena druga kuntšott. — Ke je kvarte ene trikat preluzila je začela neki mrmrat, al pu srbohvašk al pu latinsk, tu nism zastopu, in mahala je zraven z rukam, kokr de b muhe podila vn iz kuhne.

Te ceremonije sa trpele eneh pet minut; natu se je spet stegnila na pulica, spetila kvarte u lonc in se ubrnila h men:

»Kokr sa men kvarte pukazale, ke pukažeja zmeri čista resnica, pumenja nhne sajne Jugoslavija! Vujak, ke je kojne gajžlu pumen naša usta v a, al pa naša vlada. Ta veči kojn pumen Hrvate, ta majnši pa Sluvence. Mislem, de jm u tu zadost, kar sm jm puvedala, ta druh pa tku lohka sami pugruntaja. Moj razlagajne kušta deset dinarju — tud ta kartnšlogarca ud nouga leta naprej pele soje rajtenge use u dinarjeh, kokr sa nam u Belgrade naroč — za ubnucajne kvart pa še pusebi pet dinar u.«

Ke sm udšću gnar in zaperu urata za saba, pa sa m prlezle dve kokr orhi debele souze iz uči in iz dna srca sm zdihnu: »o ti uboga udrešena sluvenska paral«

Šolski zakon v nemškem državnem zboru.

Posvetovanje o državnem šolskem zakonu se je začelo 23. t. m. v nemškem državnem zboru. Debata je že prvega dne bila jako zanimiva.

V imenu vlade, ki je državni šolski zakonski načrt predložila, je državni tajnik Schulz razložil, kako je do tega načrta prišlo. Ob prevratu, ko sta imela centrum in socialnodemokratska stranka prevzeti odgovornost za verzaljsko mirovno pogodbo, je centrum stavil socializem pogoj, da morajo sprejeti svobodo konfesionalne šole v državni zakonodajni program, ako računajo na sodelovanje katolicinov v novi republiškani vladi. Socialna demokracija je takrat precej rada na to šla in sklenil se je takozvani weimarski kompromis. Obenem se je sklenilo, da se mora novi šolski zakon izdelati in parlamentu predložiti najmanj v zimskem zasedanju 1919/20. Ker pa so se med tem časom socialni demokratje skesali in je tudi svobodomiseln učiteljska organizacija dvignila proti weimarskemu kompromisu veliko agitacijo, se je kodifikacija načrta zavlekla do današnjega dne. Pristaši državnega uniformizma so vneto zagovarjali načelo, da šola bodi enotna, da se ne ozirajo na nobene verske, stajenske ali druge kulturne diferenciacije, da odgovarjajo zgolj socialnopedagogičnim načelom, ki so v državnem interesu. Toda katoliki so istotako vztrajali na svojem stališču, da so starši, verniki in politične ter kulturne organizacije istotako integralne sestavine države, v kateri imej vsako svetovno ali versko naziranje svojo svobodo in so, ko so nekatere deželne vlade na podlagi svojega tolmačenja § 146. ustave hotele preko weimarskega kompromisa ustvariti takozvano obligatorično posvetno šolo, izvedli šolski štrajk. Proti sili organizirane katolištva socialisti niso mogli nič in tako je bila vlada prisiljena izdelati šolski zakonski načrt na temelju weimarskega dogovora, to je, priznati tako 1. konfesionalno-versko kakor 2. popolnoma posvetno in takoimenovano 3. simultansko šolo ali kakor jo drugače zelo pravilno imenujejo »miš-maš šole«. Zakonski načrt izrecno uvaja v šolstvo takozvanega »vzgojnega upravičenca«, to je starše, ki imajo pravico odločati o verskem ali svetovno-nazornem značaju vzgoje, ki jo hočejo dati svojim otrokom, državi pa pristojati pravica skrbeti, da bo šola imela res pedagoške uspehe v smislu modernih socialno-vzgojnih zahtev.

Socialni demokrat Heilmann je priznal, da so socialisti v svojem srcu proti načrtu, ker po njihovem mnenju »je ljudska skupnost najvišji vzrok nad vzgojo, zastopnik ljudske skupnosti pa je država. Iz tega sledi logično, da je država edini šolski gospodar in da mora zlasti demokratična država iz državljanske nujnosti priti do posvetne šole, ki izravnava vsa nasprotja.« Kako zelo šepa to modrovanje, ki verne starše iz »ljudske skupnosti« kratkomočno izključuje, menda ni treba še natančneje povdarjati. Kakor da demokratična država mora nujno biti proti konfesiji! Heilmann meni, da je milost, če država (kdo je neki ta država?) iz ozirov na »ostanke starih nazorov« dovoljuje drugim avtonomnim korporacijam vpliv na šolo. Ta moderni nazor je vreden največjega reakcionarnega absolutista! Heilmann je končno dejal, da socialna demokracija želi, da ta zakonski načrt po posvetovanju v odseku postane v tej ali oni obliki čimprej zakon, ker ljudstvo ne more delj čakati. Socialna demokracija mora pač še nekaj časa potrpeti, dokler še mnogi starši stoje za konfesionalnim nazorom.

Govornik centra Rheinländer je dejal, da je enotnost šole zavarovana s tem, da se določa, naj šola vzgoji značajne nemške moše, ki priznavajo vse ljudi za svoje brate, ki v sebi vtelesujejo plemenito človečanstvo, pa so tudi bogaboječji. (Odobranje.) Kar se tiče verske šole, je to pravica staršev, pravica staršev je pa pravica vesti, ki je temeljno načelo moderne države! (Veliko odobravanje.) Glede verske šole zahtevamo, da bodi ves pouk postavljen na versko podlago, da bodi vera duša, središče in temelj vse vzgoje sploh. Verska šola je prava enotna šola. (Tako je!) Tu morajo tudi učitelji biti dobri katoliki in šolske knjige morajo biti v skladu z verstvom. Sicer centrum ne bo sprejel zakona. Kar pa se tiče simultanske šole, mora biti zagotovljeno nadzorstvo cerkve nad veroukom, se mora določiti zadostno število ur in vpoštevati tudi tukaj stališče staršev dotične vere. Posvetna šola nam pa ni nič mar; glavno je, da se nihče ne sme siliti v simultansko, še manj pa seveda v posvetno (brezversko) šolo.

Tudi oba govornika tretje največje stranke, nemške ljudske in nemškonacionalne ljudske stranke, Mumm in Runkel, sta se odločno izjavila za versko šolo in tudi zoper simultansko »miš-maš šolo«. Kar se tiče brezverske šole, so je vsled § 146. ustave ne moremo ubraniti, toda smo prepričani, da bo doživela flakso.

Politične novice.

+ Boj proti komunistom v Jugoslaviji. Berlinski »Tägliche Rundschau« poroča njen belgrajski dopisnik, da jugoslovanska vlada preganja komuniste z nenavadno strogošjo in energijo. Celokupna žandarmerija je organizirana kakor samo za uničenje komunizma, to je njena glavna naloga. Politične oblasti imajo navodila iz Belgrada, da odločilno vplivajo na trgovce, obrtnike in industrijalce v slučaju štrajkov. Kakor hitro izve oblast, da je kakšen delavec komunist, sporoči gospodarju navadno kar telefonično, naj dotičnega delavca odpusti iz službe. Seveda oblast poprej obvesti gospodarja, da je dotičnik »prevraten element«, da je državni nevar in da oblast zato opravičeno pričakuje, da bo gospodar takega delavca odpustil. — Pravijo, da zapoje telefon včasih tudi iz deželnovalne palače, zlasti na vodstva raznih železnic. Toda drugič mogoče kaj več o tem. Za enkrat smo napisali to, da bo »oddelek A.« vedel, da vemo.

+ Stiki med Nemčijo in Jugoslavijo. Belgrajski dopisnik berlinske »Tägliche Rundschau« piše svojem listu: »Vnanja politika Jugoslavije stremi za izboljšanjem razmerja do Italije in Nemčije. Ostro nastopanje proti Italiji propagira samo neka mala skupina. Ta proces se vrši istočasno z odtujevanjem od francoske politike. Cilj te nove orijentacije je konsolidacija gospodarskega stanja države. Od gospodarskega sodelovanja ne bo mogoče izključiti Nemčije, in merodajni krogi priznavajo, da bo treba iskati stikov z nemškim kapitalom. Začetkom decembra l. l. so se vršila v Belgradu pogajanja med zastopniki lesne industrije v Jugoslaviji in med Stinnesovo skupino. Industrijski krogi v Jugoslaviji so posebno zadovoljni, da se merodajna osebnost nemške industrije interesira za njihovo deželo, toliko bolj ker širjenja francoskega kapitala nič radi ne vidijo. Med tem pa srbska vlada protežira težnje Anglije, da bi svoj kapital vložila v srbske rudnike, kakor to dokazujejo poročila v ministrstvu za rudnike.« — Zanimivi morajo biti akti v rudniškem ministrstvu, zelo zanimivi.

+ Manifestacije v Ljubljani. »V Ljubljani so priredili veliko svečanost v čast kraljeve zaročnice z rumunsko princezino. Slovenci so tudi to pot manifestirali svojo veliko ljubezen do Srbov.« — Iz belgrajske »Pravde« od 28. t. m.

+ Politične stranke v Podkarpatski Rusiji. Glasom poslednjega ljudskega štetja je v Podkarpatski Rusiji 604.596 prebivalcev. Pri tem malem številu eksistira v tej deželi 19 političnih strank: 4 rusinske, 2 veliko ruski, 2 češkoslovaški, 4 mažarske, 3 židovske in 4 razne. Najmočnejša od strank je komunistična, ki ima za seboj 42%, rusinske stranke imajo 32%, mažarske 13%, židovske 9%, ostalo imajo druge. V zadnjem času se poskuša s koncentracijo strank. Po razpoloženju sodeč, se bosta najprej pogodili rusinska in velikoruska stranka, ki se jima bodo pridružile ostale stranke, ki zastopajo avtonomistično stališče. Na vsak način pa bi se skupni rusinsko-ruski stranki, ki obe zastopati popolno avtonomistično stališče, pridružilo mnogo Rusinov, ki pripadajo sedaj komunistom, ker so s sedanjim režimom povsem nezadovoljni.

+ Vprašanje genovske konference. Ruska sovjetska vlada se živahno pogaja z Nemčijo, da bi ti dve državi na svetovnogospodarski konferenci v Genovi nastopili s skupnim programom. Ruska boljševiska vlada ima v tem oziru brezdvoma pred očmi ne samo interese boljševiskega režima, marveč tudi interes Rusije kot take, kajti če bi Rusija v Genovi stala sama nasproti vsem zapadnim vlesilam, bi se morala ali udati njihovim pogojem ali pa pretrgati z Evropo vse pravkar srečno začete zveze. Eno kakor drugo bi bilo v škodo Rusije; prvo zato, ker bi se angleško-francosko-nemški bančni koncern intabuliral na vsa ruska naravna bogastva in jo neusmiljeno eksploatiral; drugo zato, ker Rusija brez pomoči Evrope vendar ne more dolgo izhajati. Ruski načrt je torej gotovo dober. Zavezniki so se nad tem seveda zamislili in posledica bo, da bo Anglija morala s Francijo vendarle skleniti tesnejši sporazum, da obvlada rusko vprašanje. — Drugo vprašanje, ki je v tesni zvezi s sklicanjem genovske konference, pa je turško, ker se morata Anglija in Francija tudi glede tega natančno domeniti, predno se more misliti sploh na kak uspeh svetovnega gospodarskega posvetovanja. Gre zlasti za mejo Turčije na Balkanu, ki naj se popravi v prid Turčije. Ker pri tem prideta vpoštev Grčija in Bolgarija, je posredno prizadeta tudi Jugoslavija ali SHS.

+ Trocki je na kongresu delavske mladine v Moskvi dejal, da se sovjeti ne boje genovske konference. Ako bi vlesile morebiti v Genovi poizkusile zadati Rusiji zavraten udarec v hrbet, treba vedeti, da imamo na razpolago močno in zvesto rdečo armado. — Zdaj je razumljivo, zakaj zjedinjene države Severne Amerike zahtevajo, da naj se rdeča armada razpu-

sti, preden se vsedejo zavezniki z zastopniki sovjetov za eno mizo.

+ Amerika genovski konferenci ni prijazna. V glavnem zahteva, da morajo vse evropske države, vključivši Rusijo, znižati število svojih armad ter spraviti svoje proračune v ravnotežje. Urediti se mora tudi vprašanje vojne odškodnine, da se Nemčija gospodarsko ne uniči. Sele potem se bo Amerika pridružila akciji za gospodarsko povzdigo Evrope, ki je brez ameriške pomoči seveda nemogoča.

Razmejitev v Žireh.

Kaj dela italijanska in kaj naša oblast.

Morda je ravno v Žireh eno najbolj značilnih mest v obmejnem pasu med Jugoslavijo in Italijo, ki kaže na čudne posledice rapalske pogodbe. Po versailski pogodbi bi morala ostati meja med Idrijo in Žirmi razvodna črta med Crnim in Sredozemskim morjem, rapalska pogodba pa se ne ozira na to naravno mejo, ampak našteva vasi brez ozira na njih lego, ki naj ostanejo Jugoslaviji in ki se naj priključijo Italiji. Seveda so se Italijani v obilni meri poslužili pravice, da smejo mejo sebi v prid korigirati. In začeli so v temeljnih korektur. Vsak čas so se pomaknili nekaj korakov v Jugoslavijo, zasedli vasi za vajo, ne ga bi se bil kdo naših ganil. Na razne prošnje, predloge, opomine na vsa mogoča mesta, oblasti in klube se ni od nikoder našel niti eden od vesga početka Jugoslavije pa do danes, ki bi si bil vsaj ogledal mejo na tej točki in proučil celo situacijo na licu mesta. Pač pa so Italijani pridno prihajali, študirali ozemlje in popolno neustrašeno sami postavili mejnike za »linea provisorica«. Naših ni bil nihče navzoč. Odrezali so si zopet od našega ozemlja lep kos z vednim zatrevanjem, da tudi na sedanji črti ne obstanejo, marveč da se pomaknejo še dalje, do vode (Sore).

Indolencija v Belgradu in v Ljubljani nas pri teh razmerah lahko spravi preko noči pod Italijo. Škode in škandala, ki jo trpi država, pa ne bodo odpravili nobeni slavospevi o ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nas namreč ne ujedinjujejo, ampak trgajo, režejo, odmetavajo kot nadležen objekt.

Med Idrijo in Žirmi je gorovje — razvodje — ki je določilo mejo občinam, župnijam in soseskam. Tu so globoko zasekane grape, ki naravno določajo pota in zveze med sosedmi. Tu je narava sama določila mejo in odkazala ljudem, kateri občini naj pristopijo, v katero župnijo se naj vpišejo, kam naj pošiljajo otroke v šolo, kam naj hodijo kupovati in prodajat. Tega edino pametnega načela, ki ga je narava postavila, so se prebivalci držali od pametiveka. In težko hribovsko življenje jim je bilo omogočeno.

Indolencija pride rapalska pogodba! Brezobzirno razdeljuje in razmetuje občino, faro, soseske, posamezne bajte na način, ki bi ga človek ne prisodil nikomur — najmanj tistim, ki morajo poznati geografijo in se potegovati za blagor ljudstva. Po rapalski pogodbi je raztrgana žirovska občina in župnija; oni, ki so imeli prej pristopna pota, mnogi po sami ravni v Žiri, bodo morali navzgor v gorovje v oddaljene Ledine ali celo Spodnjo Idrijo, da pridejo s skrajnim naporom (po zimi!) do cerkve, do šole, do občine. Sedaj hite, da si zgradijo nove šole, ustanove nove občine. Ako napravijo v vsaki vasi posebno šolo, posebno občino in posebno faro, bi bilo seveda dobro, ampak je vprašanje, če bo nekaj hribovskih vasi dovolj krepkih za taka bremena.

In kaj bo s prebivalci, ki imajo to stran meje bajto — onstran polje, travnike, gozd? In obratno? — Tu čakamo že štiri leta na končno rešitev in določitev meje. Otroci rpe vsled pomanjkanja pouka, starejšim se deajo neprestane ovire, ko morajo po svojih opravkih, kontrabant, ki se vedno bolj širi, poganja vedno hujše posledice v moralnem in materialnem oziru.

Pa kdo se za to zmeni? Ima vremena!

Dnevne novice.

— Sodnijski izpit s prav dobrim uspehom je včeraj napravil pri višem deželnem sodišču g. dr. Peter Jerab, avskultant v Mariboru. Častitamo!

— Pokojninski zaklad za zdravniške vdove in sirote kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je izplačal za leto 1921 sedmero vdovam po 500 Din. Oglašajo se sedaj vdove zdravnikov neblanov, želeč biti deležnim dobrot, ki jim po pravih nist pristojale. Vše 15 let opozarja upravni odbor zdravnikov na njih dolžnost, da preskrbe za primer smrti svojo družino. Vsi opomini so pa bob v steno. Naj tukaj ponovno jasno povemo, da se društvo ne more ozirati na vdove po zdravnikih, ki niso bili člani. Bila bi to krivica onim, ki so za svojega življenja vplačevali predpisane dokeske. Član društva more postati vsak zdravnik ali zdravnica, ki je naš državljani in ni prekoračil 50. leta. Letni prispevek znaša za sedaj 150 Din, ki jih je vplačati blagajniku, dr. E. Dereani v Ljubljani te-

kom januarja in ne stoprav decembra. Vazno za društvo, pa tudi za posameznika je, da pristopajo člani v mladih letih t. j. do 35. leta. Po tem letu je vplačati za vsako leto po 5 % več. Tedaj, ako pristopi zdravnik v svojem 40. letu, plača 150 + 37.5 = 187.50 Din. Državni zdravniki, kakor primariji, okrajni zdravniki, univerzitetni profesorji mirno žive v prepričanju, da država dovolj skrbi za njihove vdove. Kako ničeva je ta misel, pove lahko vsaka uradniška vdova. Delovna sila živčih članov društva je več vredna, nego vse državne pokojnine. Obračamo se do zdravniških žena, naj pravočasno skrbijo tudi zase in svoje otroke, po smrti moževi je vsako zdihovanje brezuspešno. Tekom meseca januarja je pristopilo društvu deset članov, med temi šest sekundarjev. Srčno pozdravljeni! — Dr. Defranceschi.

— Volitve v okrajni šolski svet za sodni okraj Ljubljana okolica. Včeraj, 27. jan. so se vršile volitve člana v okr. šolski svet za sodni okraj Ljubljana-okolica. Prodril je z 53 glasovi pristasi SLS, g. Josip Oražem iz Most pri Ljubljani. Za namestnika je bil izvoljen z 52 glasovi župan Valentin Babnik iz St. Vida nad Ljubljano. Kandidat samostojnežev, župan Peršič iz Zelimelj, je dobil samo 34 glasov.

— Varujte se ovaduhov! Z več strani z dežele prihajajo poročila, kako bujno cvete zadnje čase pri nas ovaduhstvo. Zgleda kakor da so se zlasti nekateri demokratiški učitelji posvetili temu nečednemu in umazanemu poslu. V občevanju z našimi ljudmi kažejo prijazno lice, pazijo pa na vsako besedo, ki bi se dala po svoje zaviti in izrabiti kot ovadba radi žaljenja kralja, kraljevega roditelja itd. Cela vrsta slučajev nam je znana, ko so demokratiški učitelji povzročili kazensko ovadbo in kazensko preganjanje zoper naše ljudi zaradi kake na sebi popolnoma brezpomembne opazke, v kateri se demokratiški ovaduhi v svojem bizantinskem klečeplaztvu našli kako žaljivo ost, ker so je iskali. Niti med vojno ovaduhstvo v naših krajih ni bilo v takem bujnem cvetju kakor danes. Bodite torej v svojih izjavah vedno previdni, desetkrat previdni pa bodite, ako je v vaši družbi demokratiški učitelj.

— Železniške razmere na progi Trebnje — St. Janž. K tej naši notici z dne 19. t. m. smo prešli od inšpektorata državnih železnic v Ljubljani sledeče pojasnilo: Proga Trebnje — St. Janž kot lokalno progo oskrbuje iz ekonomskih ozirov od nekaj samo mešani vlaki, kar je tudi do sedaj popolnoma zadostovalo. Brezpomembne zamude od slučajev do slučajev so pa, kakor tudi na glavnih progah, neizodibne. Z dnem 8. januarja 1922 je bil, kakor tudi na drugih progah, tako tudi tukaj, skrčen promet vsled oddaje strojev na Hrvaško; to je bilo razčlašeno v vseh tukišnih časopisih. Da so se vsled nakopičenja dela pri se vozečih vlakih zamude celoma povečale, je pač naravno. Istina je, da je 16. januarja večerni vlak proti Trebnjem imel tri ure zamude, krivda pa nikakor ne zadene žel. uprave, temveč leži v deistvu, da je zapadel ta dan izreden visok snež, vsled česar se je pri premiku v St. Janžu, ne na kakor pravi dopisnik med vožnjo, pokvaril stroi. Ta zamuda je potem bila vzrok, da ta vlak v Trebnjem ni imel priključka v Ljubljano. Kar se tiče trditve, da se morajo potniki na tej progi voziti v najslabših vozovih in z najslabšimi stroji, priominjamo, da je to neresnično. Kakor za druge kratke lokalne proge, tako so tudi za progo Trebnje — St. Janž določeni osebni vozovi lažjega tona in iz ekonomskih ozirov in vsled slabšega spodnatega stroja, ki ga imajo vse lokalne železnice, lažji stroji. Kakor je izključeno preprečiti, da bi se pri vožnji na glavnih progah nikdar ne pokvaril noben stroi, tako je to tudi nemogoče preprečiti na lokalnih progah. Radi kurjave v čakalnikiš omenimo, da morajo postajni uradi izhajati z ono količino premoga, katero jim da direkcija državnih železnic v Zagrebu na razpolabo, vsled česar ni mogoče ustreči vsem tozadevnim želam in zahtevam.

— Nasilja jugoslovanskih fašistov. »Težke Novine« pišejo o novem nasilju jugoslovanskih narodno-naprednih omadincev. Pred pravoslavnim božičem je prišlo več teh »patriotov« k župniku v Murteru v Dalmaciji in so zahtevali, da mora župnik na pravoslavni božič opraviti svečano mašo v katoliški cerkvi. Ker je župnik to zahtevu odbil, so ponoči navaliли s puškami in bajoneti na župnišče. Župnik in njegovi so bili v smrtni nevarnosti in so jih sosedje, ki so silili razbijanje in streljanje, komaj rešili. Drugo noč so bila na Citalnici in mnogih hišah razbita vsa okna. Župan je vsled teh nasilstev prozajavno protestiral pri poglavarstvu. Mesto da bi se kaj ukrenilo proti izrednikom, so vsled tega protesta orožniki aretirali župana in ga odvedli v zapore. Kako dolgo bodo oblasti še trpele, da se na ta način ruši ugled države? Tako se na koncu dopisa vprašujejo »Težke Novine«.

— Iz Suhe Krajine nam pišejo: Kar imamo po tukišnih vseh selskega pismonača, ki nam dostavlja pisma in časopise, dobivamo pošto samo trikrat na teden, t. j. v ponedeljek, sredo in petek. Druge dni v tednu smo brez pošte in ljubljanski dnevnik tiste dni za nas ne izhajajo. Človek bi mislil, da lahko bodimo druge štiri dni sami po pošto. A to ni tako. Če pridemo v torek, četrtek, soboto in v nedeljo na poštni urad po pisma in časopise, nas naša poštna gospodična osorno zavrne: »Vam bo že na dom prinesel, tu ne dobite nič.« Takšno poštno poslovanje nas žali ter je v škodo občinstva. A poštni uradi vendar niso za to na svetu, da bi ovrli promet, obri in trgovino, ampak da jo pospešujejo. Rašji bi videli, da bi ne imeli selskega pismonača. Ko ga še ni bilo smo lahko dobivali pošto vsak dan, zdaj pa smo v tednu štiri dni brez pošte. Zadnji čas so se naše poštna razmere še obetno poslabšale, zakaj poštni voz, ki je vozil prej vsak dan iz Stične v Žužemberk in nazaj, voz zdaj vsak drug dan. Zdaj dobivamo časopise in pisma še z večjo, t. j. z več dnevno zamudo! Kdaj se uvede spet točni poštni promet?

— Odkrita komunistična organizacija. Nedavno je policija odkrila v Osijeku tajno komunistično organizacijo. Ta organizacija je bila v stalni zvezi z izvršnim odborom III. internacionale, s katerim

je dopisovala in obdevala preko srednjeevropskega urada III. internacionale na Dunaju. Člani organizacije so skrobeli predvsem za to, da informirajo člane komunistične stranke o gibanju boljševikov in je bila njihova naloga gledati na to, da se člani stranke ne razpršijo in ne vstopijo v socialdemokratske organizacije. Baje so dobivali iz Rusije tudi mnogo denarja, s katerim so podpirali rodobne preganjanih komunistov. Koliko resnice je na teh odkritjih, o kakršnih hrvaški listi dnevno poročajo, bo dognala preiskava.

Smrtna kosa. V Zafostu pri Slov. Bistrici je umrla 15. januarja t. l. gospa Uršula Robar, mati okr. tajnika gosp. Fr. Robarja, v visoki starosti 91 let. Bila je ena najstarejših oseb v Slov. Bistrici in okolici. Za njo žalujejo še štiri hčerke, več vnukov in pravnukov. Bodi ji zemljica lahka!

Nasilstvo orožnikov. »Diakovačke Pučke Novine« poročajo o ponovnem nastitvu orožnikov. 14. t. m. je bilo v kraju Diurdevci cerkveno žegnanje. Kakor je navedeno, je kmet Filip Karajok povabil k sebi več prijateljev in znancev, ki so se v miru zabavali in razgovarjali, ko okrog 7. ure zvečer prideta v sobo dva orožnika. Gospodarjev sin jih vpraša, če sta prišla službeno, ali če sta mošče želina ali lačna. Orožnika pa meni nič, tebi nič nastavita nani puške z nasadenimi bajoneti. Gosti so ju pričeli prestrašeni miriti, ko pa so uvideli, da sta pijana, so ju pričeli in jima odvzejo orožje, pri čemur je eden od orožnikov ranil gospodarjevega sina, da je prišel skoraj ob oko. Orožnika sta na to pričela lepo prositi, da naj jima dajo puške nazaj, ker bosta sicer kaznovana. Gosti se ju usmili. Ko pa sta dobila zopet puške, sta pričela streljati med goste. Oddala sta več streliv, od katerih je eden ranil gospodarja, drugi strel pa nekega kmeta. Oba so oddali v bolnico, dočim se orožnikoma ni ničesar pripetilo.

Samomori na Češkem. Glasom statističnih podatkov, ki jih te dni objavljajo češki listi, je bilo v letih 1911—1913 v večjih čeških mestih povprečno 827, v moravskih 244 in v šlezkih 247 samomorov na 1 milijon prebivalcev. V prvi polovici 1921 pa je prišlo na 1 milijon prebivalcev v čeških krajih že 509, v moravskih 260, in v šlezkih 178 samomorov, kar da skupaj povprečno 418 samomorov. Ker so v tem šteti tudi prebivalci vasi, kjer je zelo malo samomorov, dobimo za mesec precej veliko povprečno vsoto. Kakor poudarjajo listi, je to naravna samomorov v prvi vrsti pripisali svobodolomni agitaciji za odpad od katoliške vere.

Hrvaški dom v Tuzli. Hrvači v Tuzli v Bosni so pričeli z veliko akcijo za zgradbo hrvaškega doma.

Število slepcev v Jugoslaviji. Kakor se je ugotovilo, je v Jugoslaviji naš 15.000 slepcev. Samo v Bosni in Hercegovini jih je 5500. Za slepce so v Jugoslaviji samo trije zavodi, in sicer v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Statut belgrajske občine. Belgrajski občinski odbor je na svoji zadnji seji razpravljal o statutu občine. Predlog, ki ga je izdelala občinska uprava, se deli na dva dela. Prvi del govori o razdelitvi službe v občinski upravi, ki se deli na 11 oddelkov, drugi del pa o razpravi uslužbenec. Dele se na štiri kategorije: Prva z visokokoševsko izobrazbo, druga z maturo ali s štirimi razredi gimnazije in s strokovno šolo, tretja s štirimi razredi gimnazije ali z mojstrskim izpiskom, v četrti kategoriji pa so pisarniški uslužbeni za fizična dela. Prva kategorija ima plačo od 4000 do 12.000, druga 3000 do 8400, tretja 2400 do 5100, četrta 1200 do 3000 dinarjev. Predstojniki posameznih oddelkov so izbrani iz teh kategorij in se sprejemajo potem posebnega natčeta.

Slovaški protestanti so poslali te dni v Prago deputacijo, da bi pričela pogajanja z vlado. Posredovali bodo pri vladi, da jim odpre v Bratislavi teološko fakulteto za priprave avguburške in kalvinške konfesije. Če jim vlada v tem vprašanju ugodi, objavlja, da se bodo izjavili za ločitev cerkve od države in da bodo v tem smislu pričeli po slovaškem agitirati. Če bo češka vlada na to barantanje pristala, se ni gotovo.

Češkoslovaška pomoč gladujočim v Rusiji. Kakor poroča »Čech«, se je te dni odpravila 37 vagonov hrane, obleke in zdravil, ki so jih zbrali Čehi in Slovaki za Rusijo. Čez 14 dni odide zopet drugi vlak.

Sadovi svobodolomne vajoje. Kakor poroča šibeniška »Narodna Straža«, so pred par dnevi razni zlikovci vrhili v več cerkvah v Zagrebu, porazbili slike in kipe, pomazali slike, po stenah pa napisali: »Dol z vero, »Smrt papežu« itd.

Tatvina. Povestniku Janužu Koleniču v Sp. Senicah je bila ukradena odeja, vredna 2000 kron. — Nekaj ruske velike postave in rjave polje je odpravil 25. t. m. dva konja s sanmi iz Suhoča proti Novemu mestu. Konja in sani je Rus ukradel.

V Zagrebu ukradeni Slovence. Nekemu gostilničarju iz Dobruške vasi je bilo v Zagrebu ukradene obleke v vrednosti 39.000 K in 21.000 K gotovine.

Poštarški službi sta razpisani pri počtah Dolenji in Gorenji Loga.

Zapiranje vežnih vrat in policija. Da vsaj nekoliko omeji nečeste tatvine, ki so se dogajale ponoči, je zagrebška policija odredila, da morajo biti veže in stopnišča do 9. ure zvečer razsvetljeni, ob 9. uri pa morajo biti veže vna zaprta. Kakor je videti, je ta naredba naleteja pri hišnih posestnikih na precej gluh ušesa, kajti samo v dveh dneh je bilo prijavljenih več kot 60 posest-

nikov, ki se niso po njej ravnavali. Za prekršitelje so dolocene precej občutne kazni.

Mož in žena umrla isti dan. Ta redek slučaj se je zgodil pred par dnevi v Sv. Petru Cvetlicu na Hrvaškem. Zjutraj sta bila Mate in Frančiška Petrič skupno obhajana. Ob 10. uri je umrla žena, ob 12. uri pa mož in so ju čez dva dni skupno pokopali v skupni grob.

Stavka hišnikov na Dunaju. Pred par dnevi so dunajski hišniki vložili sv. je zahteve. Zahtevali so 40.000 kron mesečne plače, prosto stanovanje, kurjavo in luč. Ker so hišni posestniki njihove zahteve odbili, so pričeli večeraj stavkati in opravljajo samo nujne dela.

Prepovedana frankovska veselja v Zagrebu. Hrvaška stranka prava je nameravala prirediti za dni veselja. Zagrebško policijsko ravnanstvo pa je to veselje prepovedalo z motivacijo, češ, da ta stranka sploh ne obstoja, kajti dr. Prebeg, vodja stranke, je že 1. 1918. izjavil, da se je stranka razšla. Njeni bivši voditelji pa da sedaj rujejo v inozemstvu proti naši državi.

Nezaposlenost v Andoliji. Sredi januarja je bilo v Andoliji skupaj 1.933.450 brezposelnih delavcev napram 1.885.743 brezposelnim koncem decembra. Naiveč brezposelnih je bilo julija lanskega leta in sicer 2.177.899.

Delovna dolžnost žen v Bolšarju. Kakor poroča »Zemledelsko Znamenje«, list bolšarskega ministrskega predstavnika Stambolinskega, bodo v kratkem vo-klicane vse neomejene ženske od 16. do 30. leta na štiri mesečno prisilno delo. Delale bodo v bolnišnicah, siročnicah, državnih posestvih in pisarnah. In vitejške se glasom zakona lahko odkupijo in sicer bo znašala odkupnina, ki jo za vsak slučaj določi ministrstvo za narodno obrambo, najmanj 5000 lejev.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 27. jan. (Izv.) Devize: Pešta 44,50, Berlin 151.—, Italija 13,55, London 1300—1309, New York 303, Pariz 25,15, Praga 587—590, Dunaj 3,35—3,50, Zürich 59,50—60,25, Bukarešt 223. Valute: dolar 303.

Dunaj, 27. jan. (Izv.) Devize: Pešta 12,85, Berlin 44,12, Italija 391, London 381, New York 8900, Pariz 720, Praga 172, Zürich 1735, Zagreb 29.

Curih, 27. jan. (Izv.) Devize: Pešta 0,70, Berlin 2,52, Italija 22,65, London 21,73, New York 514, Pariz 41,75, Praga 9,95, Dunaj 0,14, Madrid 77, Bruselj 40, Zagreb 1,65, Varšava 0,15, Holandske 189.

»Svetla d. d. za žarnice in elektrotehniko v Ljubljani.« Ustanovni občni zbor te tvrdke se je vršil dne 27. jan. v prostorih Zadrugne Gospodarske banke, d. d. v Ljubljani. Ta tvrdka, pri kateri je razven Zadrugne Gospodarske banke, tudi Slovenska Eskomptna banka močno zastopana, ima za sedaj 1 milijon kron delniške glavnice, ki se lahko po skopu občnega zora zviša na 4 milijone kron. Centrala tvrdke je v Ljubljani na Mestnem trgu. Ena podružnica ima »Svetla« d. d. v Mariboru, druga v Zagrebu. Pri našem razvijanju elektrifikacije v naši državi bo igrala ta tvrdka, ki je že dobro vpeljana, zelo važno vlogo. In to tem preje, ker ima zaslonbo pri dveh močnih denarnih zavodih. V upravnih svet nove delniške družbe so izvoljeni: Dr. Ivan Slokar, ravnatelj Za. ružne Gospodarske banke, kot predsednik, Milan Božad, ravnatelj Slovenske Eskomptne banke k t. podpredsednik, Dr. Jurij Alešič, ovetnik v Ljubljani, ing. Dušan Sernec, ravnatelj elektrarne na Bledu in dr. Mirko Božič, tajnik Zadrugne Gospodarske banke v Ljubljani. Najugodnejši razvoj te tvrdke je gotov.

»Blok proti Jadranski banki.« Jugoslovska Union banka, katero je organiziral iz bivše Mariborske Eskomptne banke njen ravnatelj dr. Avgust Praprotnik se je fuzijonirala z bivšo Narodno banko d. d., sedaj »Slaven-ska banka« v Zagrebu. Generalni ravnatelj banke bo dr. Avgust Praprotnik. Se če banke je Zagreb, močni podružnici bosta v Ljubljani in v Beogradu, poleg drugih manjših podružnic.

»50 000 kronski bankovci.« Nemška Avstrija je izdala nove bankovce po 5000 in 50 000 kron. Bankovci za 5000 kron so na eni strani rdečkaste barve in nosijo doorsno sliko ženske, na drugi strani na so zelenkasto-violetne barve. Bankovci za 50 000 kron so na eni strani zelene barve na drugi na rdeči in ružvi. Oboji so 193 milimetrov dolgi in 106 milimetrov široki.

»Lesna obrt na severni Moravi.« Kolikor bolj se dviga češka krona, toliko manjši je češkoslov. šdi izvoz. Trgovci, ki so imeli že dobili blago iz Češke, so naročilo preklicali, ker gre češka krona rapidno kvišku. Izvoz lesenih izdelkov in okroglega lesa iz severne Morave pa je zadnji čas popolnoma prenehal. V nekaterih severnih moravskih skladiščih so nakopičene ogromne zaloge lesa, ki ga ne morejo nikamor poslati. Mnogo parnih žag je že omejilo izdelovanje ter je mnogo delavcev odlovljenih.

»Poljska zunanja trgovina v 1. polletju 1921.« Poljska je uvozila v prvem polletju 1921. leta 24.701.893 met. stotov blaga, izvozila pa za 8.780.169 met. stotov. L. 1920. je znašal celokupen uvoz Polje 35.238.112 met. stotov, izvoz pa le 6.203.153 met. stotov.

»Naraščanje dragin« v Bolgariji. Zanimiva je statistika razvoja tržni cen v Sofiji med letom 1915. in letom 1921. L. 1915 je stal kilogram kruha v Sofiji 0,20 levov, l. 1918 — 1,20 levov, l. 1921 6 levov (30kratno podraženje), kilogram govejega mesa l. 1915 — 1 lev, l. 1918 — 6—8 levov, l. 1921 24 levov (24krat), kilogram preščenega mesa l. 1915 — 1,20 levov, l. 1918 — 12 levov, l. 1921 36 levov (30krat), kilogram masti l. 1915 — 1,60 levov, l. 1918 — 30 levov, l. 1921 — 46 levov (30krat), kilogram sira l. 1915 — 1,20 levov, leta 1918 — 6 levov, l. 1921 — 34 levov (30krat), kilogram sladkorja l. 1915 — 1,20 levov, leta 1918 7—8 levov, l. 1921 — 30 levov (25krat), kilogram fižola l. 1915 — 0,20 levov, l. 1918 — 3 leve, l. 1921 6 levov (30krat), moška obleka l. 1915 — 60 levov, l. 1918 — 800 levov, l. 1921 — 3000 levov (50krat), ženska obleka l. 1915 — 80 levov, l. 1918 — 1000 levov, l. 1921 — 4000 levov (50krat), obušalo leta 1915 — 20 levov, l. 1921 — 600 levov (30krat).

Ljubljanske novice.

Ij Oseba vest. Podpredsednik ljubljanskega deželnege sodišča g. dvorni svetnik Regaly je po dolgotrajni bolezni toliko okreval, da je mogel zapustiti posteljo in da sme že tudi nekoliko iz sobe. G. dvornemu svetniku želimo, da bi čimprej popolnoma okreval.

Ij V stolni Prosveiti predava prihodnji ponedeljek v Rckodelskem domu g. vseuč. prof. dr. Gregor Rožman. Začetek ob 8. uri zvečer. Oseba gospoda predavatelja jamči, da bo ta večer udeležba pri predavanju polnoštevila.

Ij Klie Adrije. Izraz našega hrepenenja po slovenskem morju — bo občinstvu na umetniški način predložil »Družabni klub« na svojem večeru dne 4. februarja v veliki dvorani Uniona.

Ij Društvo »Soča« opozarja svoje člane in prijatelje na predavanje g. fin. svetnika J. Mosetisha »O zgodovini davkov«, ki bo danes ob poldevetih zvečer v salonu hotela Lloyd. Predavanje bo vrlo zanimivo, poučno in zabavno obenem. Vabljeni člani in prijatelji društva.

Ij Skupna pevska vaja za mešan zbor vseh ljubljanskih Marijinih družb v svrhu unioanske zborovanja, se vrši danes ob pol 20. uri v Frančiškanskem samostanu. Pevke in pevci se procijo za polnočestvilo udeležbo.

Ij Generalna splošna oragan zacija vojni invalidov za Slovensko ozemlje sklicuje v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 9. uri v veliki dvorini ljubškega doma svoj redni občni zbor.

Ij Šentjakobska prosvota. V nedeljo, 29. januarja ob šestih zvečer bo predaval dr. Anton Breclj o važnem zdravstvenem vprašanju. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost.

Ij Zveza vojni vдов in sirot za Slovenijo v Ljubljani ima svoj občni zbor v nedeljo dne 29. januarja 1922 ob 9. uri popoldne v kleti Konsumnega društva v Zvezdi na Kongresnem trgu. — Predsednica.

Ij Umrla so v Ljubljani: Marjan Osolin, sin žel. zavrata, 6 tednov. — Ivan Kalin, posestnik, 68 let. — Helena Janša, bti umir. generalstab. majorja, 3 leta. — Marija Gabrovšek, žena špedic. uslužbenca, 58 let. — Ivan Kane, dninar, 42 let. — Zdenka Fortin, rejenka, 12 dni. — Joško Snoj, sin toh. delavca, 1 leto. — Rebec Jožeta, hiraika, 80 let. — Matvež Col, žel. delavec, 26 let. — Silvester Birs, delavec, 61 let. — Kačalina Golobič, hiralca, 65 let. — Marija Jurca, trgovčeva bti, 3 mesece. — Marija Šmid, vdova brezjav. uradnika, 82 let.

Ij Ponarejeni potni list. Okrajni policijski nadzornik Labe je med za lišavanem verzano Josipine Antunovič, ki je izgnana iz naše drave, a še vedno veriži in je polovala večkrat iz Ljubljane v Trst, ugotovil, da je potovala s ponarejenim potnim listom. Ker ni hotela iskati dovolenj za svoja potovanja pri naših oblastih v Ljubljani, si je znala nabaviti liste drugih potnikov s potčili, katere je vsivala v svoj potni list in nemoteno potovala sem in tja, dokler ji ni gospod Habe zmešal njenih šten in jo izročil zaradi goljufije sodišču.

Ij Tatvine. Na glavnem kolodvoru je bil poštini uradnici Verbaia ukraden zlat prstan z velikim rdečim kamnom in briljanti, vreden 10.000 kron. — Teatarskemu mojstru Francu Martinu je bilo ukradeno perila v vrednosti 1800 K, njegovemu hlapcu par čevljev, vrednih 350 K, tesarju Antonu Tavčarju 2 para škernjev, vrednih 1000 h.

Ij Goljufiji potnik. Nekaj firm je ogoljufal neki mož v starosti 40 do 45 let, kateri je zaljeval, da sprejema naročila za nakupne osebe avrdke. Stranke, ki so plačale nekaj denarja na račun, so izvedele, ker naročenega blaga ni bilo, da sploh ni firm, katerih pooblaščenec naj bi bil omenjeni agent.

Katoliški vestnik.

c Shod vseh ljubljanskih kongregacij je, kakor določeno, na Svečnico v Unionu. Začetek ob 4. uri popoldne. Molitveno uro za srečno izvolitev novega papeža naj člani oprate.

vijo prej. Razdelitev prostorov kakor lani: desni balkon za moške, levi za nedorasle deklice, sicer pa poljubno. Listki za sedeže se dobijo v ponedeljek, torek in sredo v Ničmanovi prodajalni po 5, 4, 3, 2, 1 dinar. Pridite točno! Med govori ni dovoljeno hoditi na sedeže. Udeležba za vse člane obvezna. Nečlanom vstop ni dovoljen, ker bo za člane komaj prostora.

c Jezuitska kapela. V nedeljo dne 29. t. m., pop. ob 5. uri propoved z vsebino: No tranje borbe čistih src.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 28. januarja: Hamlet. Izven.
Nedelja, 29. januarja: Popoldne ob 3. uri Peterčkov poslednje sanje. Izven.
Nedelja, 29. jan.: Zvečer ob 8. uri Gardist. Izven.
Ponedeljek, 30. januarja: Hamlet. Ab. A.
Torek, 31. januarja: Predstava za ubožne otroke popoldne ob 3. uri. Peterčkov poslednje sanje. Izven.

OPERA.

Sobota, 28. januarja: Bohema. Ab. E.
Nedelja, 29. januarja: Promena nevesta. Izven.
Ponedeljek, 30. januarja: Zaprt.
Torek, 31. januarja: Faust. Ab. C.

Prosvota.

pr Pevskim društvom in pevcem naznanjamo, da je izšla »Pevčeva pesmarica«, ki obsega vse pesmi (36 po številu), ki jih je prinesel lanski »Pevce« glasilo Pevske zveze. Naroda se pri Pevski zvezi v Ljubljani. Ljudski dom. Cena 6 dinarjev.

pr Jan Koljar. 24. t. m. je minulo ravno 70 let, odkar je umrl znani slovaški pesnik in propagator panslavizma Jan Koljar. Njegovo najbolj znano delo je »Slav dčera«.

pr Arthur Nikisch. V Lioskem je te dni umrl skladatelj in po spolni sodbi najboljši sodobni dirigent Arthur Nikisch. Rodil se je l. 1855 v Sv. Miklavžu na Moravskem kot sin slovaških starišev.

Dijaški vestnik.

d Razor ima svoj občni zbor danes v soboto 28. jan. ob 7. uri zvečer v dvorani Akad. doma. — Predsednik.

d Z. O. »Zvezda«. Jutri ob 11. uri bo sestanek v Ljudskem domu. Prinesite seboj članarino. — Propredsednica.

Orlovski vestnik.

Orle Krakovo—Trnovo. V soboto dne 28. januarja točno ob polosmi uri se vrši redni fantovski večer v lokalni Konjušna ulica št. 7. Na sporedu je predavanje. Po predavanju je vaditelska seja odsekoveda vaditelskega zbora. — Bož živil! (K)

Turistika in sport.

Sankaške tekme v B h'niu. Sportna Zveza priredi v Bohinju na 2. februarja drvo letošnje sankaško tekmo za prvenstvo Bohinja. 5. februarja pa veliko, za prvenstvo Južoslavije. Snored obsega tekmo senijorjev za prvenstvo, tekmo juniorjev, tekmo za dame in tekmo na dvosedeznih sankah. Prihaje v vposlati Sportni zvezi v Ljubljani ali Zimsko-sportnemu odseku. Bohinju. P. drobni razpis je v številki 2. »Sporta«. Sankališče je letos krasno urejeno, ter bo gotovo mošče voziti rekorde. Pa tudi vsem drugim zimskim sportom nudi letos Bohini obilo užika. čneže razmere so najugodnejše, bodisi za smučanje ali sankanje. Tudi skakalnica je izvrstna.

V Bohinju je započel že 5 cm snega-pršica. Situacija za zimski sport i celna. Sankališče urejeno za trenin k velikim tekmam.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v. št.

čas opazovanja	temperatura v m. m.	temperatura v C.	relativna vlaga v C.	Nebo, str v.	ra. avito v m. m.
26. 1. 21 h	741,9	— 4,4	C-3	ob. sever	
27. 1. 7 h	744,5	— 6,2	C-5	sneg	4,8
27. 1. 14 h	749,3	— 2,5	C-4	sneg s v.	

Dragocenost vsake hiše je lekarn. Fellerja prijetno dišči »Ekskluziv«, ki je najboljša sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celoga telesa, kot kosmetikum za negovanje zob zobnega mesa, ust, gava it. l. močnejši in boljši kot Franc. žganje. 3 dvojn. steklenice ali 1 špec. steklenico z zmotom in pošiljno pošlje za 48 K: Eugen V. Feller, Stubica denja, Elsatrg 134, Hrvaško.

3 tiskarske strojnike!

Občeverziranega nadstrojnika strojnika za ilustracije rezervnega strojnika za rotacijo zgolj prvovrstne moči sprejme Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Sluzba stalna. Dismene ponudbe na ravnateljstvo tiskarne.

DEKLE

v starosti 18 do 35 let, pridna in poštena, sposobna za vsa lišna dela, se išče proti dohiti hrani in plači k mali slovenski družini v nemški Gradec. Nastop po dogovoru. Gorenjke imajo prednost! — Pismene ponudbe pod: ELZA MIKEC, SODNA ULICA št. 2 LJUBLJANA. 205

- Družabnika -

iščem z večjim kapitalom in osebnim sodelovanjem v svrhu razširjenja obstoječe TRGOVINE S STEKLOM IN PORCELANOM v velikem mestu Slovenije.

Ponudbe pod: »500.000« pošilnoležeče Maribor 1. 274

Kontoristinja samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojeptiska in stenografinja, se takoj po ugodni pogodbi sprejme za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slovenske trgovske šole. Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenec« pod št.: »Samostojna pisarniška moč« 281.

Išče se za veliko žago

v Bosni: 5 samostalnih, zmnožnih žagarjev (Gattermeister); 2 posebno zmnožna žagarja, katere bi poznaje bila tudi kot žagarska mojstra večja. in 3 brusarje (Schleifer). — Natančneje se polzve pri tvrdki D. RAKUSCH, veletrgovina z se sprejme. — 188

Prešivalko (šeparico), dobro izvežbano, sprejemno v trajno dolo. J. JAMAR, Bled 11. 287

Likarica

za srajce in novo perilo »Slovenec« pod št. 275.

Razpis službenih mest.

Pripravljalni odbor za ustanovitev TRGOVSKE BANKE d. d. v Ljubljani razpisuje službena mesta, in sicer mesto

ravnatelja, prokurista, internista, arbitražerja

ter še druga uradniška mesta, kot

korespondentov, knjigovodij itd.

ter mesto 1 sluga in tekača. — Ponudbe je vpsalati z navedbo dosedanjega službenega mesta in zahtevka glede plače do 10. svečana 1922 na naslov: PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA USTANOVITEV TRGOVSKE BANKE d. d. v Ljubljani, poštni predal št. 27. 252

Gospoda sprejem na stanovanje, kateri ima dnevno službo. — Naslov v upravnistvo »Slovenec« pod št. 307.

Sprejem takoj **mizarskega VAJENCA** IG. REPSE, mizar. Ljubljana, Poljanska cesta št. 19. 326

KUHARICO popolnoma večjo kuho, iskanja in vrhnih opravil, išče župnik. Nastop službe 1. marca. Ponudbe sprejema župni urad Poljica, p. Krk na otoku Krku. 313

Strokovnjak! Prokurist, vešč vseh strok, spec. pa železniske stroke, dober organizator, kalkulacijski, nakupovalec itd., zmožen slovenskega, srbohrvatskega ter nemškega jezika, želim službo premeniti, eventualno stopim kot kompanjon s primernim kapitalom. — Ponudbe pod »Strokovnjak 226« na upravnistvo »Slovenec«.

Okrajna hranilnica in posojilnica v škofji Loki razpisuje službo

tajnika

Ponudbe z navedbo dosežanj uporabe in zahtevka plače naj se pošljejo na naslov zavoda najkasneje do 15. februarja 1922. 208

Poštena, zanesljiva, delavna, snažna kuharica se sprejme takoj — Istopam se sprejme zdravo mlado dekle — Plača dobra. Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod št. 308.

Korespondent izvežbana, zanesljiva in samostojna moč, spreten strojepisec in stenograf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Absolventi slov. trgovske šole z daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe se pošiljajo na upravnistvo »Slovenec« pod šifro: KORESPONDENT 238.

Elegantne svetle, masivne spalne opreme domačega izdelka priporoča Josip Anđelovič, zaloga pohištva, Ljubljana, Komenskega ul. 28. 327

Zadruga sodavičarjev za Slovenijo je sklenila, da so cene sodavičarskim izdelkom, t. j. pokalčkam ali drugim sifonom, z dne 1. februarja 1922 po 4 krome komad iz obratovališča. — Odbor. 324

Trgovski lokal

za trgovino z mešanim blagom, na prometnem kraju na deželi ali v mestu se takoj vzame v najem. Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod »LOKAL 304«.

Toplice v Sloveniji

v krasnem kraju, z različnimi zdravilnimi načini opremljene, primerne za sanatorij i. t. d. SE PRODAJO.

Ponudbe pod: »Sanatorij 329« na upravnistvo »Slovenec«.

Pozor, lesni trgovci!

Preda se radi opustitve žage, samice: 1 vodno kolo z železnimi lo-patami — 1 triba z vretenom, 1 brana z železno osjo 1 voz z 8 valerji (Schwungrad), 1 voz z 10 plehi, kompletno, dalje 1 cirkular z vozom 1 železna os z jermenom. — Poizve se pri lastniku: MILAN POLIČAR, strojno mizarstvo, Mlino - Bled, Gorenjsko. 302

Leča za kuho, nova, debelost: zrna in : makovo seme se dobi pri SE-VER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen. 254

Stare kovine

kot baker, žoltimed, aluminij, cink in svinec kupuje tvornica »Cinak« v Celju.

Prevzema tudi bakrene kračarje v trikratnem iznosu. Dalje prevzame tudi vsakovrstne predmete v poniklovanje in pobakrenje in priporoča svojo bogato zalogo krasno izdelanih žlic, vilic in nožev.

Za izvoz v Italijo se kupijo

trami in deske.

Ponudbe pod »TRAMI« na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 309

Zaičje kože

kupuje po najvišji ceni tovarna klobukov »SESIR« d. d. v ŠKOFJI LOKI.

Odpredna in prometna poslovalnica **NAZOR & KO., Bakar**

Brzjavlj: Nazorkomp. Dovaža in odvažja vsakovrstno blago. Zbiralni prekmorski prevozniki posel. Carinska posredovanja. Transportna zavarovanja. Vskladiščenje blaga. 102

»Tribuna« tov. dvokoles in otroških vozičkov Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejemajo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovalni emaliranje z ognjem in ponikanje. — LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Les za žago.

Smrekove, bukove in hrastove hlode kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe franko vagon nakladalna postaja. **Ivan Šiška**, tovarna parketov in parna žaga, LJUBLJANA, METELKOVA ULICA 4. Istopam se sprejme zanesljivo in izvežbano **GATERIST**

še mogoče za takojšen nastop. 262

Častiti duhovščini

naznanjam, da sem kot lastnik staroznane tvrdke Josip Neškudla iz Jabloné n. Orlici Češko, tvornica cerkvenih paramentov, zastav in orodja do 15. februarja v Ljubljani v hotelu Tratak. — Na ogled imam veliko količino vzorcev vseh cerkvenih potrebščin. Na željo pridem osebno z vzorci.

J. Neškudla, Ljubljana, hotel Tratak.

Glaslo uradnega lista št. 80 l. 1921. so predmeti za cerkvene potrebe carine prosti, ako se dostavi potrdilo pristojne polit. oblasti in ministrstva trgovine in industrije (V. odd.), da cerkvena občina ne razpolaga s premoženjem in da se cerkvene potrebščine ne izdelujejo v zadostni m. o. zini v državi. ::

ZA PLESKARSKA IN LICARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOREKA SLAVNEMU OBCINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI

☐☐ TONE MALGAJ ☐☐

PLESKAR IN LICAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

Sukno in podloge

v ogromni izbiri na debelo pri tvrdki

Adler in Buehler

Zagreb, Preradovičeva ul. 2. Tel. 26-56. Brzo avl: Štofova.

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani.

Pozor! ŠTIRI MILIJONE KRON zadane v najsmrečnejšem slučaju igralcev v III. kolu Državne razredne loterije.

Zrebanje v II. razredu se vrši 7. in 8. februarja 1922.

Srečka stane: cela K 192.— polovična K 96.—, četrtinka K 48.—, osminka K 24.— za one, ki so igrali že v prvem razredu. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za prvi razred nazaj. Naročniki, katerim se pošiljajo srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštino in stroške.

Pozor! Naročila se sprejemajo samo še do 3. februarja 1922.

Srečke ima na razpolago

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem bil po več kot 20 letnem obratovanju primoran preseliti se s svojo

TRGOVINO IN DELAVNICO ZA SUHO ROBO

iz Virantove hiše na Sv. Jakoba trgu

v lastno lopo na Vodnikovem trgu

poleg mesarskih stojnic. — Cenjeno občinstvo prosim, da mi blagoviti tudi na novem poslovnem mestu ohraniti svojo dosedanje naklonjenost.

Jože Strle trgovina s suho robo **Ljubljana, Vodnikov trg**

Velika kemična tvornica traži za što skoriji nastup

vrsnog kemičara

koji je absolvirao študije, le raspolaže nekom praksom. Neka se javljajo samo jugoslovani, koji osim srpsko-hrvatskoga vladaju i njemačkim, eventualno i francuskim jezikom. — Ponude stali na upravo lista pod »S. T. 312« 312

Za veliko tovarniško podjetje blizu Ljubljane se sprejmejo trije zmožni, izprašani kurjači

za takojšen nastop pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ponudbe na upravnistvo »Slovenec« pod: »F. B. 314«.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi

J. FOGACNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I.

POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJO!

Tovarniški vodja

24 let star, govori češki, nemški, nekaj angleški, ki je obiskoval strokovne šole za mehaniške in tehniške posle, v katerih je popolnoma izvežban in je specialni umetnik v različnih strojih ter bi rad v Jugoslaviji sprejel službo v kakšni strojni tovarni, išče mesta. Adresa tovarnarja naj se pošlje na njegov naslov:

Ernst Strakosch, tehnični umetnik v tovarni Holbaum, Krnov, Šlezija, Čehoslov. republika.

Potrebujejo večje količino **drva za kurjavo,**

katera bi se morala odposlati po Savi, čim bo to omogočilo stanje vode, in sicer

200 sežnjev la bukovih polenov,
100 sežnjev la bukovega okroglega lesa,
200 sežnjev la gabrovih polenov,
100 sežnjev la gabrovega okroglega lesa.

Ponudbe naj se dopošljejo na upravnistvo »Slovenec« do 5. februarja 1922 pod označbo: »DRVA 277«.

Italijansko-Jugoslovansko d. d. za industrijo in trgovino (Uvoz — izvoz.)

Kapital: Lit. 1.500.000. Zakoniti sedež: Rim, Via della Vite, N. 11.

Podružnica in glavna poslovna Milano (5), Via Paolo da Cannobio N. 2.

Uvažja v Italijo: vole, svinje, mast, maslo, živo in zaklano perutnino, jajca, vsakovrstni les, oglje in premog, cement, tupino, esence, sušeno sadje, grah, žito i. t. d. **Izvažja iz Italije:** plateno, volneno in svileno blago, predmete iz konoplje, jute in lanu, vsakovrstne klobuke in kape ter fese; mila, modre galice, rudne in morske soli; riž, vsakovrstne čevlje; konfecijonirano perilo in odela; tehniške in mehaniške predmete; pisalne stroje i. t. d. Za nadaljnja pojasnila se je treba obrniti na Jadransko barko v Jugoslaviji in Italiji.

Vse posle izvršuje poslovna v Milanu.

Stavbeno podjetje
Al. in Valentin Accetto,
 Ljubljana, Trnovski pristan št. 14,
 zaprisežena sodna cenilca, pre-
 vzema vsakovrstne visoke stavbe,
 izvršitev načrtov in proračunov,
 oblastveno koncesionirana posre-
 dovalnica za nakup in prodajo
 posestev in zemljišč.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO, r. z. z o. z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.

II IZKLJUČNO ČEŠKI IZDELKI II

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispeva je tudi izbrana zaloga damskega blaga od brnske trdnice
STIASNY & SCHLESINGER. — Glavno skladišče v „Kresiji“, I. nadstropje. Poseben vhod iz Lingerjeve ulice št. 1.
 Detajlna prodajalna v Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Uzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko
 vplačujejo potom poštneček urada, vlagateljem so položnice brez-
 plačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zasnembo na službene
 prejemke, proti poroštvo i. t. d.

Vžigalice

znamke »MIKADO« brez žvepla in fosforja, na vsaki podlagi se
 užigajoče, v papirnatih ovojkah, izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!

Zahtevajte oferte!

Nova Založba

r. z. z o. z.

v Ljubljani

obvešča vse svoje člane,
 zadruga in cenjeno ob-
 činstvo, da je v svo-
 jem lokalu na Kon-
 gresnem trgu 19
 otvorila trgovino
 s papirjem in
 pisarniškimi
 potrebšči-
 nami.

P. n. dobaviteljem in producentom kostanjevega lesa vljudno naznanjam, da mi je
Tovarna strojil lesna in kemična industrija d. d.
prej Kurka & Wildi v Polzeli

poverila kot edinemu

nakup kostanjevega lesa

na vsem ozemlju bivše Kranjske. — Vse dosedanje in nove dobavitelje omenjenega
 lesa prosim, da se s ponudbami in tozadevnimi vprašanji vsled hitrejšo rešitve v
 bodoče obračajo na moj naslov. — Z odličnim spoštovanjem

J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica 1, I.

Nakazila v Rusijo.

Vsa nakazila v **sovjetsko Rusijo**, brzojavna
 in navadna, akreditivna, in sicer v celo **sovjetsko**
Rusijo, kakor tudi v **sovjetske republike Geo-**
gijo, Ukrajino in celo Sibirijo oskrbuje v
 vsakem znesku zanesljivo in promptno v **sovjetskih**
 rubljah po najboljšem tečaju

Zadružna gospodarska banka d. d.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38./I.,

kakor tudi njene podružnice v **Somboru,**
Mariboru, Sarajevu, Splitu, Sibeniku,
Djakovem in ekspozituri na Bledu.

Sedanji kurz **sovjetskemu rublju** je približno ena naša
 krona = 600 **sovjetskih rubljev.**

Priporočamo vsakomur najsolidnejšo
 trgovko pri nakupu:

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljše živalne stroje za rod-
 binsko in obrtno rabo, igle,
 olje za živalne stroje. Istotam
 potrebščine za čevljarje, kro-
 jače, šivilje in sedlarje, žlice,
 vilice, nože, kravate, mlo za
 briti, zobne ščetke, krtače za
 obleko, glavo in konje.

NAJNIZJE CENE!
 NA VELIKO IN MALO!

KLAVIRJI NA OBROKE
 harmoniji, violine in vse glasbene po-
 trebščine. S rane na debelo in drobno

Rifon Breznik,

bivši učitelj Glasbene Matice,
 Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

SALAME

I. vrste

ново blago

popolnoma godno

dobiva se povsod!

Prva hrvaška tvor-

nica salam, suše-

nega mesa in masti

M. Gavrilović

sinovi d. d.

Petrinja.

Glavno zastopstvo

za Slovenijo

R. Bunc in drug

Ljubljana

Celje - Maribor

Voščene sveče

zvitke

kadilo

sveče za hišno uporabo

po zmernih cenah priporoča

svečarna

J. KOPAC & CO.

Ljubljana, Celovška cesta št. 90.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni

stavljen inženier

Ljubljana,

Hilanderjeva ulica št. 2.

Splošna strojna področja

za betonske, železobetonske

in vodne gradnje.

Izraba vodnih sil.

Glavni, podgane, stenice, ščurki

in vsa golazen mora poginuti, ako porabimo

moja najboljše pripravljene in splošno hvajene

»redstva«, kot proti poljskim in hišnim mišim

K 10, za podgane K 20, za ščurke K 30, za ste-

nice K 40, uničevalce moljev K 10 in 20; proti

mrčesom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri

judih K 10, —, in živali K 10; —, za uši v obleki

in perilu K 10 in 20; proti mrčesom na sadju

in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošilja

po pošti Zavod za eksport

M. Jün er, Petrinjska ul. 3. Zigreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Resljeva c. 9.

se priporoča za vsa v to

stroko spadajoča dela.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
 vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industrialci in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so skle-
 nali ustanoviti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega,
 industrijskega in obrtniškega stanu in kateri naj v prvi vrsti varuje interese trgov-
 cev, industrialcev in obrtnikov, ter se v najkrajšem času razširi na teritorij cele
 Jugoslavije. — Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra
 1920, št. VI. 3388, dovolil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgovska banka d. d. v Ljubljani

in so bila tozadevna pravila od deželne vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. ja-
 nuarja 1922, št. 80/22, potrjena. — Po § 5. potrjenih pravil znaša delniška glavica
 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K.
 Delnice se glase na prinosca. Delniška glavica se bode s sklepom občnega zbora
 zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnjih delnic. — Glasom pravil zamoremo
 izdati najprej osnovno glavico po 10.000.000 K, katero oddajamo v javno sub-
 skripcijo, in sicer

25 000 delnic po 400 K nominalne.

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini.

Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delnice se prepusti po kurzu 400 K več 80 K za emisijske stroške.
2. Delnice participirajo na čistem dobičku poslovnega leta 1922.
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.
4. Repartitijo delnic izvrši pripravljani odbor.

Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne
 4. februarja 1922.

Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice ter
 Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne
 hranilnice, Orožnova ulica 2.

Vsak podpisovalec dobi od vplačilnega mesta potrdilo o številu subskribiranih
 delnic in o vplačanem znesku. Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo.
 Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih
 delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bo dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri
 novi subskripciji, katera se razpiše takoj po občnem zboru. Po dodelitvi delnic se
 izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah začasna potrdila
 o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi
 začasnih potrdil. — Po § 16. pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po
 en glas.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1922.

Dolene Franc, lesni industrijalec, Škofja Loka. Arneje Ana, lesna trgovka, Jesenice.
 Golob Franc, tovarnar, Ljubljana-Viž. Gerkman & Lenasi, veletrgovina, Ljubljana.
 Gaspari & Faninger, veletrgovina, Maribor. Gajšek Martin, trgovec, Maribor. Hart-
 man Peter, trgovec, Ljubljana. Hedšet & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hoch-
 negger & drugovi, lesna industrija, Maribor. Hudovernik & Co., lesna industrija,
 Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Zalna. Ilie Ivan, lesni trgovec, Rib-
 nica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgoljić Fran, industrijalec, Maribor.
 Dr. Kobal Alojzij, Ljubljana. Kostev Ivan, veletržec, Ljubljana. Korončan Ivan,
 veletržec, Ljubljana. Koratija Ivan, trgovec, Maribor. Kravos Ivan, sedlarski moj-
 ster, Maribor. Križnič Alojz, lesni industrijalec, Maribor. Lilleg Alojz, veletrgovec,
 Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Majer Fr., trgovec, Maribor. Meden Vik,
 veletržec, Ljubljana. Medica Fr. veletržec, Ljubljana. Mencinger Tom, veletržec,
 Ljubljana. Novak Fr., briv. mojster, Maribor. Oset Mileš, trgovec, Maribor. Pinter &
 Lenard, veletrgovina, Maribor. Pivljakovič Nežor, car. in sped. pod. Maribor. Po-
 gačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogačnik Franc, veletržec, Ljubljana. Dr.
 Rekar Ernest, lesni industrijalec, Jesenice. Ing. Rudež, graščak in lesni industri-
 jalec, Ribnica. Rus Ivan, lesni industrijalec, Loški Potok. Sava, lesna industrijska
 družba, Ljubljana. Skaberne A. & E., veletržec, Ljubljana. Sommbüchler Franc,
 gozdarski mojster, Tržič. Sepec M. & E., veletržec, Maribor. Schmidt Oton, ravna-
 telj blag. oddelka Kmetijske družbe, Ljubljana. Schneideritch Alojz, trgovec, Mari-
 bor. Staneer Hinko, veletržec, Ljubljana. Stopić Peter, veletržec, Ljubljana. Popović
 Janko, veletržec, Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Te-
 man & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gjuro, trgovec in restavrat, Maribor.
 Weigl Vilko, veletržec, Maribor. Velka Gora, lesna industrijska družba, Ribnica.
 Verovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Worsche Karl, veletržec, Maribor.

Nabavite si pravočasno za poletno potrebo

gospodarske stroje

pri »ORBIS« d. d.

Zagreb, Paromlinska cesta 1.

Telefon 10.

Brzjavi: Orbis-Zagreb.

GLAVNO ZASTOPSTVO

PRVORAZREDNE, SVETOVNOZNANE TOVARNE

Rud. Sack, Leipzig - Plagwitz.